

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGMAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 13 AUGUSTI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

En högtidsdag på Fridhem.

Den 2 aug. firades på det vackra Fridhem å Kolmården prinsessan Ingeborgs födelsedag. Vår bild visar en tilltalande familjegrupp med Danmarks änkedrottning som centrum i taflan. Hertigparet af Västergötland har nämligen haft glädjen att få mottaga besök

af sina danska släktingar och i det strålände sommarvädret ha åtskilliga utflykter företagits bland annat till Reijmyre glasbruk och per motorbåt på Bråviken till Marmorbruket. Å bilden synas i nedre raden från vänster till höger: Lille Prins Carl, Prinsessan Inge-

borg, Danmarks änkedrottning, prinsessan Astrid, prinsessan Märtha. Stående äro från vänster till höger i öfre raden: prinsessan Margaretha, prinsessan Dagmar, prins Carl, prinsessan Tyra och prins Gustaf.

“Konungens ankus.”

VÄSTERSOLEN STOD RAKT IN I DO-
centen Felix Edins arbetsrum fem trappor
upp i ett af de nyaste lyxhusen vid gränsen
af Ladugårdsgården.

Med sina små fina souvenirprydda möbler,
de många bokhyllornas rader af vetenskap-
liga arbeten och skönlitteratur i praktband,
väggarnas gravyrer och oljefärgstafior verk-
kade detta vackra och tysta rum, där to-
baksrökning var förbjuden, som ett skrin
med skatter och relikier. Men vid ena
längsidan i skrinet stod på höga ben ett
skulpterat litet skåp med en porfyr-
skifva, på hvilken en utomordentligt ar-
betad bronspendyl hvilade. En låg bok-
hylla med utsökt utländsk litteratur på hvar-
dera sidan om skåpet och öfver det hela två
stora oljefärgsporträtt, det ena återgifvande
de stolta dragen af ett skådespelaresnille,
det andra bländande med en vision af detta
snilles sköna hustru i en delikat målade em-
piredräkt. Framför denna förnämliga dekora-
tion sysslade just nu den inbitne ungar-
ken och docenten i filosofi, doktor Felix Edin, en
liten prydlig, slätraktad herre på fyrtio år. Det
stolta paret på väggen öfver honom tycktes
med olympisk ro, men med en viss sträng-
het blicka ned på ätlingens förhåfvande.

Han hade öppnat skåpet och tagit fram en
blecklåda, ur hvars fack han nu plockade
upp en hop smycken och preciosa af alla
slag. Där var en snusdosa af guld med ett
kungligt porträtt på locket, en present till
den store skådespelaren, där fanns en un-
derbar kinesisk solfjäder af elfenben, där
rasslade ett halsband af diamanter. Alla
dessa praktpjäser lade docenten emellertid
srart tillbaka i sina fack för att ur den öfriga
samligen af klenoder hopleta en hög ringar,
armband och broscher af dessa vackra,
djupröda stenar, som kallas granater och en
gång på våra förfäders tid voro så om-
tyckta. Plötsligt ringde det på docentens
tamburklocka. Han bodde ensam i sin du-
blett och ett ögonblick tvekade han, om han
skulle skjuta in den granna kollektionen af
smycken i skåpet igen, men så sprang han
upp och gick ut i tamburen och öppnade.

Där stod artisten Jakob Moring, hög och
kraftig, vänligt leende i sitt stora blonda
franska skägg. — Åh, var det du, gamle vän!
log docenten. — Välkommen!

Artisterna tog lugnt af sig öfverrocken i den
lilla tamburen och steg in i det soliga arbets-
rummet. Hans första blick gällde porträttet
af den vackra damen i empiredräkten, och
med en teatralisk gest mot hjärtat bugade
han vördnadsfullt som alltid för denna vi-
sion ur en mera chevaleresk tid än vår egen.

Docenten var van vid denna scen och af-
vaktade småleende fortsättningen, som ock-
så följde.

— Afundsvärde! utbrast artisten med en
blick åt skådespelarens porträtt på andra
sidan skåpet. — Hur många barn var det du
sade, att de hade tillsammans?

— Sexton! Hur många gånger ska jag be-
höfva upprepa det?

Artisterna kastade ännu en gång förälskade
ögon på damen i den tunga guldramen, så
suckade han och skulle just slå sig ned i en
lärstol, då han fick syn på smyckena, som
lågo strödda framför skåpet.

— Gosse, hvad ser jag? häpnade han. —
Hvilka skatter! Och i det han skämsamt
grep efter en japansk dolk på närmaste bord
fortsatte han: — Juvelerna eller lifvet!

Barnet på två år.

JUST SOM FAR HÖLL PÅ ATT KLÄDA
sig i ränsel och gevär,
låg det nästan blomlikt späda,
näpna lilla lifvet där.
Mor var blek och hennes läppar
skälfdde blott när hon gaf svar,
men hon grät helt tyst då tunga
klockors kläppar
började mot malmen runga,
kallande på svar.

Sedan log hon: — Sof du lill! —
Utanför en sommarvind
sjöng om hopp, som om den ville
genast susa om hans kind.
Hoppet sjöng: Jag skall se om er,
jag är er och allas vän:
himlen mulnar, himlen blånar.
Far han kommer
efter några korta månar
säkert hem igen.

Men han kom ej, hur man hoppats,
hur man frågat utan svar.
Vintrar gått och vårar knoppats...
— När och hur och hvor? Ja, hvor? —
Det gick blodigt till vid husen
i en liten by, mitt barn.
Det blef strid med bajonetten
och bland tusen
andra, hvilat han på slätten
invid bloddränkt Marne. —

Dina ljusa lockar tofva
hop sig i ett guldgullt svall. —
Aldrig faderhänder grofva,
vekt och mjukt, dem smeka skall.
Synd ändå, ej far fick gunga
liten tvåårspojke nu...
Men du växer. Tiden susar
öfver slagfält jättestora.
Annu slunga
folk granater i de unga
led som öka dödens fora. —

Men ur döden stiger du!

HJALMAR WALLANDER.

Docenten log och började åter knäböjd
syssla med sina dyrbarheter.

— Jag tog egentligen fram dem för att
plocka ut en del saker som numera knappast
ha annat än affektionsvärde, förklarade han.
— De här granatsmyckena till exempel!

Artisterna böjde sig ned och tog emot en
stor brosch af de röda stenarna, som docen-
ten räckte upp till honom.

— Det här tycker jag är mycket vackrare
än diamanter! strålade han upp. — Tänk dig,
Felix, denna brosch mot en hvit barm!

— Eller dessa nålar i ett svart hår! före-
slog docenten och bytte ut broschen i ar-
tistens hand mot ett par stora hårnålar med
klot af hundratals små granater.

Moring följade nyfiket på föremålen och
höll så den ena nålen ifrån sig, kisande. —
Det är med sådant, som mannen mutar och
sporrar somliga kvinnor, sade han bittert.

Af Hugo Öberg.

— Ja, fast jag haft möjligheter att tillåta
mig det där nöjet, har jag aktat mig! log do-
centen och reste sig med granatsmyckena
samlade i en ask.

Jakob Moring lät de båda hårnålarna falla
ned i asken, som vännen höll fram.

— Och det har du gjort klokt! sade han
med eftertryck.

— Du med ditt pedantiska ordningssinne
och dina egoistiska frihetskräf skulle inte ha
passat i det äkta ståndet.

— Nej, troligen inte! nickade docenten.

— Nå hur står det till hemma?

— Låt bli att fråga så enfaldigt! suckade
Moring och kastade sig i en lästol.

— Det är ju därför jag kommer hit? Jag
måste ut ett tag i kväll! Till hvarje pris! Har
du några pengar?

Felix Edin rynkade ögonbrynen och såg
generad ut. — Nej, det är just det förargliga,
utbrast han. — Jag kom för sent till banken,
och så är det söndag i morgon. Trefligt det
här, jag har bara några fior!

— Den som hade en bank att komma för
sent till! skrattade artisten. — Men skulle vi
inte kunna förvandla —?

Och med en uttrycksfull min pekade han
på skåpet med skatterna.

— Utmärkt, nickade docenten, jag har just
plockat fram de där granaterna för att sälja
dem. Men då får du åta dig kommersen,
Jakob!

— Med nöje! Jag tycker bara det är synd
på de vackra röda tingesterna!

— Ja, men det är nog inte mycket värde i
dem numera, ryckte docenten på axlarna. —
De är inte moderna. Vill du ha en likör?

Artisterna nickade.

— Får detta världskrig hålla på tillräckligt
länge, så blir nog diamanter också omo-
derna, svarade han hårdt. De duger ju inte
att äta. Den dagen skulle jag vilja upplefva,
när en miljardär inte för en säck diamanter
kunde få en påse ärtor! Penningens makt
bruten om också bara för en dag, det vore
härligt! Skål!

Docenten hade helt stilla satt fram en
bricka med en fint slipad likörflaska och ett
par små glas. De båda vännerna drucko
hvarandra till.

— Det hade varit roligt med ett parti
schack nu! sade docenten påminnande. —
Men om vi ska hinna prångla ut de här sa-
kerna före stängningsdags, få vi allt ge oss
i väg nu...

Några månader hade gått. Det var åter
eftermiddag, och docenten Felix Edin syss-
lade i sitt vackra rum i lyxhuset vid Ladu-
gårdsgården. Men nu stod solen icke in ge-
nom det stora fönstret mot väster, och do-
centen låg icke på knä framför sitt pendyl-
skåp med de gnistrande smyckena, utan gick
haglöst af och an, stirrande emellanåt ut i en
grå dager som fyllde honom med melankoli.
Slutligen satte han sig vid sitt lilla skrifbord
med de skulpterade, elegant svängda benen
och försökte läsa ett korrektur för en veten-
skaplig tidskrift. Men om en stund lade han
olustig pennan ifrån sig och lutade sig till-
baka i den bekväma skrifstolen.

Märkvärdigt med Jakob Moring, som han
inte hört af sedan den kvällen när de pant-
sätte granaterna. En gång hade han verk-
ligen ringt till Morings för att höra efter vän-
nen, men artistens fru hade kort och kyligt
förklarat, att mannen öfvergifvit hemmet och
rest ut någonstades på landet utan att upp-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	» 3.50	Halft år.....	» 5.—
Kvartal.....	» 1.75	Kvartal.....	» 2.50
Månad.....	» 0.75	Månad.....	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.	Expeditionen: Riks 1646. Allm. 6147. Kl. 9—6.
Red. Högman: Riks 8660. Allm. 402. Kl. 11—1.	Annonskontoret: Riks 1646. Allm. 6147. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.	

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser:
30 öre å textside.	30 öre efter text. 35 öre
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	å textside. 20% förh. för särsk. begärd plats.

gifva adress. Mätte vara trefligt att lefva giff under sådana omständigheter för båda parterna, fänkte docenten och drog sig, skygg för inblandning som han var, hastigt tillbaka. Och fortfarande inte ett ljud från Jakob Moring, tre månader sen de råkades sist. Han saknade artisen, det var en originell människa och en gammal vän och så spelade han ju så gärna ett parti schack.

Hur väl han kom i håg den där glada aftonen på försommaren! När de kommo in till den store juveleraren och skulle sälja granaterna. Han stirrade på dem, som om de varit tjuvar och förklarade, att smyckena icke hade det minsta värde. Han ville nästan ha befalt för att ta emot dem och dra besväret för stenarnas, de värdelösa stenarnas utbrytning ur infattningarna. Om de kommit in med en laddning grus eller sand till salu kunde han ej uppträdt föraktfullare. Och när de bugande gingo sin väg, besvarade han ej deras afskedshälsning. Rodnande af harm stodo de där på trottoaren framför juvelerarebutikens stora skyltöfver och öfverlade. Slutligen sade Moring afgörande:

— Då går jag in i en pantbank och stampar på dem, så få vi se, om de är värdelösa, dessa vackra saker!

Hvårpå docenten följde vännen, som mycket echaufferad skyndade gatorna fram. Om en stund sade artisen:

— Sedan löser jag ut dem och ger min hustru, hon är så tokig i smycken och har så lite i den vägen! Är du med på det, Felix?

— Med nöje, med nöje! nickade docenten.

— Så vet jag ju, att de kommer i värdiga händer, mina förfäders smycken!

Hela 25 kronor hade Moring fått på en pantbank, och uppspelta öfver framgången, som de ansågo vara en hemlig admonition åt den strame juveleraren, gingo de och gjorde sig en glad afton på docentens relik.

Men sedan var också Jakob Moring alldeles försvunnen.

— Hm! mumlade docenten och skulle just resa sig ur skrifstolen, då bordstelefonen ringde. — Hallå!

— Goddag, det är Moring!

— Kors är det du! Goddag!

— Jag kommer upp!

— Välkommen! Men du får inte röka här!

— Nej, det vet jag väl!

— Jag tänkte du kunde ha glömt det. Det är så länge sedan.

— Ja, jag ska berätta alltsammans!

— All right!

Docenten lade ned luren och sprang belåtet mysande upp ur stolen. Så började han ordna i sitt likörschatull borta på en konsol mellan de många bokhyllorna...

Fem minuter senare steg artisen Jakob Moring in i det prydliga rummet. Som vanligt gjorde han med handen på hjärtat sin reverens för den store skådespelarens hustru i den tunga guldramen. Omedelbart därefter slog han sig utan ett ord ned i en länstol, som docenten sköt fram till bordet med likörbrickan.

De båda herrarna skålade, docenten nyfiket afvaktande, att den andre skulle lösa sin annars så lifliga tungas band. Det dröjde ett par minuter, under hvilka docenten flera gånger harklade sig med ett hm! Så började Jakob Moring:

— Kommer du ihåg Kiplings berättelse i Djungelboken om "Konungens ankus"? När människobarnet Mowgli och boormen Kaa kom ned i "Kalla hålorna" med den stora skotten, som den gamla hvita glasögonormen bevakade? Hur hvitkatten spådde död

ETT STATLIGT BRÖLLOP.

I Jakobs kyrka i Stockholm ha sammanvigt grefve Lage Göranson Posse och fröken Mabel Blüm, dotter till framlidne direktören Berndt Blüm och hans efterlevande maka född Setterberg. Vår bild är tagen vid bröllopsmiddagen på Grand Hotel Royal, där brudparet sitter omgifvet af tärnor och marskalkar. Dessa äro:

fröken Elsie Blüm—kammarjunkare Carl Printzsköld, fröken Märta Posse—herr Arvid Reuter-skiöld, fröken Görel Posse—grefve Folke Bernadotte af Wisborg, fröken Signhild Posse—herr Clarence Blüm, fröken Solveig Cyrus—godsäg. Eric Cervin, fröken Greta Stackelberg—löjtn. Edward Du Rietz.

och fördärf öfver konungens ankus, som de drogo bort med? Den där spetsiga fingesten, som mahouterna kittla elefanterna i nacken med för att styra dem!

Docenten nickade litet förvånad.

— Du minns också, att hvitkattens spådom slog in så förskräckligt, att Mowgli en vacker dag kom tillbaka med ankusen och släppte ned den i Kalla hålorna till hvitkatten för att den inte skulle ställa till mera ont än den redan hunnit med?

— Nåväl! fortsatte artisen. — När jag pantsatte de där granaterna, du vet, tog jag ifrån en af de stora hårnålarna med boll och gömde för att använda som ankus på min ibland ganska svårstyrda fru. Men som kvällen blef glad och jag kom sent hem, glömde jag att ta pjäsen ur fickan, och där hittade hon den morgonen därpå af en slump. Hon trodde naturligtvis, att jag hade hårnålen som minne efter någon öm lête-à-lête, och det blef ett uppträde. Mina förklaringar ljånade till ingenting och förresten brydde jag mig inte om att fortsätta dem, utan rymde fältet. Marken var underminerad förut, och nu rasade alltihop in. I harmen gaf jag bort ankusen till en flicka på en tidningsredaktion där jag ibland ritat. En mycket vacker flicka med kolsvart hår, som granatnålen passade utmärkt i, min hustru är ju blond!

Jakob Moring suckade, så tog han vid igen: — En bortdrifven och olycklig äkta man söker ofta tröst, det är ju mänskligt, och så blef det ett närmande åt det hållet, men nära på skilsmässa där hemma. Men flickan hade förut någon historia uppe på redaktionen, och så miste jag mitt arbete där! Ankusen fungerade tydligen skarpt. Allt detta förefaller dig, Felix, som är välbeställd ungar, mera komiskt än tragiskt, men om jag säger dig, att jag för den svariga flickans skull höll på att bli skild från min blonda fru och kom-

ma ur askan i elden d. v. s. i nytt äktenskap, så förstår du, att jag slutligen rymde ut på landet från alltsammans och bara arbetade. Det blefve en hel bok, om jag skulle berätta denna historia med alla sina öfverraskningar och detaljer, vare nog sagdt, att jag ibland var nära att göra slut på mig.

— Åh, det var förskräckligt! utbrast docenten. — Nå, hur har du det nu då?

— Ute på landet fick jag, ensam med mitt arbete, äntligen ro och förlånade pengar också! rätade artisen på sig. — Jag lyckades få ankusen tillbaka från flickan, så löste jag ut den öfriga kollektionen och — här har du alltsammans tillbaka! Han drog upp en ask ur fickan och lade framför docenten.

— Inte för att jag vill likna dig, min kära Felix, vid den elaka hvitkatten i Kalla hålorna, men lägg du relikerna tillbaka till din skatt i skåpet där! För blir det inte ro.

— Också en historia! förvånades docenten.

— Men din hustru skulle ju ha granaterna! — Det var ett dumt infall af mig! ryckte Jakob Moring på axlarna. — Granater passar inte hennes färg! Men allt är uppklaradt hon har i stället fått en lifen briljantring af mig.

— Hm! log Felix Edin. — Då tar vi oss kanske ett parti schack, gamle vän?

— Gärna det, gosse! Skål! Och artisen lyfte sitt likörglas, sneglade åt den vackra mörka kvinnan uppe i guldramen öfver docentens relikskåp.

— Hur många barn var det hon hade, denna underbara dam? sade han fundersamt.

— Sexton! skraflade docenten. — Hur många gånger ska du fråga om det?

Men Jakob Moring stirrade beundrande på porträttet.

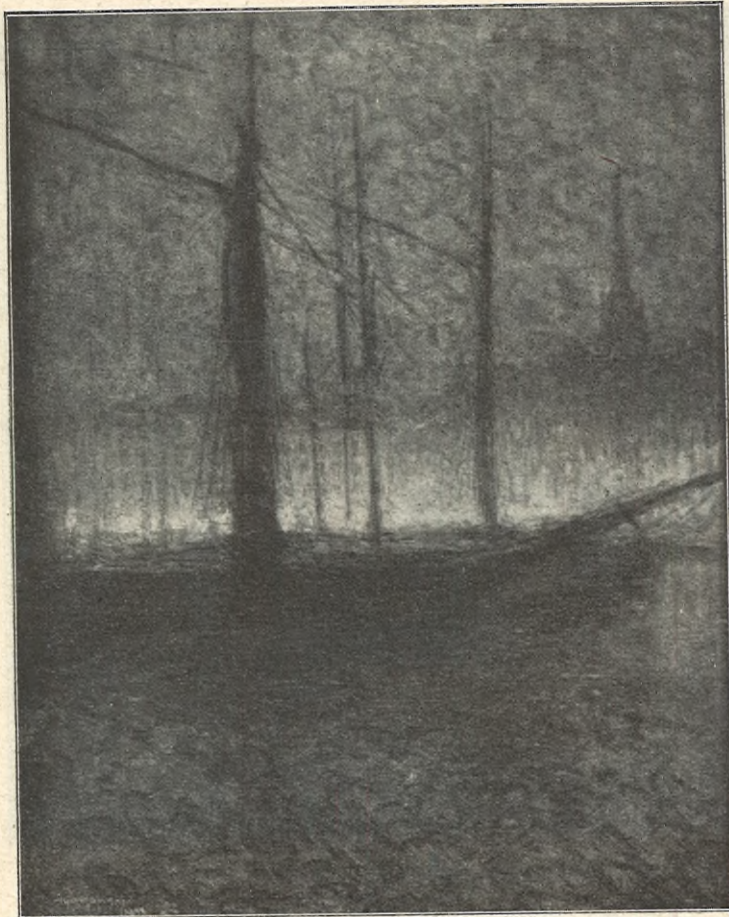
— Henne skulle de röda granaterna ha passat! mumlade han vemodigt...

För vår-och sommardagar — Mattor, Gardiner. — möbeltyger, bomullstyger. — **Tvätt-kläder**

av våra allt mer omtyckta mönster och färgsättningar. Prover på begäran. Uppgiv noga vad önskas. **Konstfliten, Göteborg.** St. Nygatan. — **Österlund & Andersons A. B.** — 11 Hötorget.

Kadettkostymer i gossar, tvätt- & soläta						Blå gossbyxor										
ålder	2	4	6	8	10	12	år	ålder	2	4	6	8	10	12	14	år
	3.25	3.75	5.—	5.50	6.—	6.50			1.50	2.—	2.25	2.50	2.75	3.—	3.25	
Hvita satin Kostymer m. blå garnering						Bomullsklädnings af tvättkläta tyger										
ålder	8	10	12	14	år	ålder	4	6	8	10	12	år				
	9.75	10.50	11.25	12.50			4.—	4.50	5.25	5.75	6.25					

Janson

Eugène Janson: Kornhamnstorg.

Löwen-
adlerska
gåfvan
till
National-
museum.

E. Josephson: Moder med barn.

EN VERKLIGT GYLLENE PERIOD TYCKS Nationalmuseum råkat in i. Många ovärderligt goda inköp och gåfvor äro i friskt minne — nu sist kommer Löwenadlerska donationen som en välkommen, ofta ypperlig komplettering. De sista årtiondenas konstnärliga produktion, som förut ytterst bristfälligt och med många luckor representerats i museet, har först nu på sista tiden kommit i rätt proportion till genombrottskonstens stora betydelse för vår konstskultur. Och vi behöfva ej frukta att den nya gåfvan skall magasineras i ett trångt litet kabinett med ram fäkt mot ram, men placeras i sådan miljö, att de olika dukarna fullt kunna gälla för hvad de äro och blifva lefvande länkar i de sista årtiondenas utveckling.

Jag nämnde nyss, att Löwenadlerska gåfvan har stor betydelse som komplement till redan förvärfvade dukar — den ger flera nya och lärorika inblickar i flera konstnärers produktion.

Bland de äldsta taflorna är en doffig mjuk lifen studie "Vid hafsstranden" af Alfr. Wahlberg och den fast uppbyggda "Berg och moln". Den större människens bilden "Ronneby" har en och annan god detalj, men nästan rå verkar på mig den hackiga och löst komponerade himlen.

I närheten hänger en liten skiss af Skånberg, ganska låg i tonen, bredt gjord och mustig i färgen.

Från åttitalet härleder sig den förut fullständigt okända Josephsons-duken med porträtt af målarkamraten Osterlinds unga fru och lilla dotter.

En ny Josephson!
Det må man kalla ett fynd!
Porträttet är enligt Gauffin måladt 1886 i Gargillesse. Alltså året före Nationalmusei porträtt af fru Marcus eller samma år som "Gubben med geten" i Göteborg. Konstnärligt sett går det nya porträttet knappast upp mot någon af de nämnda dukarna men är synnerligen intressant. Ovanligt för Josephson är, att han ej insatt figurerna i någon miljö men mot en entonig fond. Det måleriska föredraget är förvånansvärdt ojämnt. Moderns hufvud är omsorgsfullt modelleradt och uppbyggdt ton vid ton. Men den lilla flickan är behandlad med impressionistisk fart i penselföring och uppfattning. — Har konstnären efter moderns omsorgsfulla utförande

höfnat på uppgiften men i en stund af ypperlig konstnärlig disposition gifvit barnet? Eller har under arbetets lopp målarglädjen tagit sig nya uttryck?

Till friluftsmåleri af rang måste vi föra Zorns lilla badscen "På ön", förtjusande i de känsliga valörerna, bred i föredraget och frisk i uppfattningen.

En bland de värdefullaste dukarna i donationen vill jag nämna Eugène Jansons drömmande aftonbild "Kornhamnstorg".

Lyktornas gula pärlrad som förmedlare till himmel och vatten och skulmasternas och kyrktornets vertikaler löpa samman till ett harmoniskt ackord. Koloriten är djup och reflekterad. Men färgen tycks ej ha någon tyngd. Allt ter sig så underligt överkligt — så drömmande stilla som ett vackert minne — en dämpad ton långt bortifrån —

Hur bryskt verklig ter sig ej som pendant Karl Nordströms stränga, verkningfulla "Säby-Tjörn". Men i sin goda koloristiska hållning och konception ger den en efterlängtd ökning i den ej alltför rika kollektion, som redan finns af konstnären i museet. — Vidare kunna vi nämna några stämningmättade dukar af Nils Kreuger och Thegerström från nittitalet.

Bruno Liljefors' "Hafstrutar" ge intel positivt snarare tvärt om, men Carl Larssons "Till en liten vira" är karaktäristisk för konstnären i sin friska färg och goda komposition. Carl Wilhelmson har några yngre saker som visa honom från en tidig, delvis mindre känd period. "Ode strand" är af

E. Wærnskiöld: Flykten genom skogen.

Pellerins Grädd- och Växt-
Margarin
ersätta det finaste mejerismör.

Den moderna husmodern och hennes praktiska uppgifter.

För Idun af GERTRUD och PETER NORDEN.

IV. Hushållspengar.

DET KAN SYNAS MER AN LOFLIGT själfklart, att frågan om hemmets ekonomi är ett problem, som redan under förlofnings-tiden bör upptagas.

Emellertid visar erfarenheten dagligdags, att allt för många slå sig till ro med att de gjort ett "öfverslag", medan dock allt beror på hur detta öfverslag ser ut.

I anslutning till hvad i det föregående sagts om pröfningen af de ekonomiska och andra förutsättningar, som kunna göra det rådligt för de förlofvade att tänka på giftermål, må det därför först och främst betonas, att en rationell planläggning af hemmets ekonomi är något som till principer och grundlinjer hälsat bör vara undangjordt före smekmånaden. Annars för det för de flesta bli en rätt gäll väckarklocka, som kallar åter till den af "An" och "Debet" behärskade verkligheten.

Men naturligtvis, bättre sent än aldrig.

Begreppet hushållspengar åtnjuter anseende för att spela busens roll i äktenskapet, och tillvaron vimlar af besvärjelsemedel, genom hvilka man lär kunna hålla denne outtröttlige plågoande stången.

Här skall endast göras ett försök att få fram den gynnarn i dagern och se hvad han är för en. Spöken och fågelskrämmor ha en utpräglad benägenhet att förlora sina

.....
en allvarlig förpinad stämning. — Richard Bergh representeras af en stor duk "Parklandskap från Tyresö".

Verkligt glädjande är den nya tillökningen af dansk konst. Som godt komplement till Hammershøjs aristokratiskt delikata, drömmande interiörer verka Holsöes och Petersens hemvarma och gemytligt danska. Schous "Allvar" hör till de bäst målade i danska samlingen. Ypperligt välstämd i låga toner. Men stämningen tyckes mig allt för mättad af litterär sentimentalitet.

Norrmannen Erik Waerenskiolds "Flykten genom skogen" hör till det bästa i hela samlingen. Fondens något daskiga färg verkar på mig visserligen något fadd men greppet om ämnet är ypperligt och ljusbehandlingen verkningsfull. Helt har konstnären gripit stämningen med en rent rembrandtsk intensitet och med godt öga byggt upp och afvägt den koloristiska effekten med det skarpt cinnoberröda och den kraftigt belysta hästen som midtpunkt.

Keramiken, som äfven ingår som del i samlingen är fämligen riklig, men ur ren skönhetssynpunkt af föga intresse — åtminstone hvad de flesta Mariebergs fajanserna beträffar. Väl värdefulla för samlaren, men de sakna för mycket slutenhet och behärskning i formen, balans och sammanhållning i färgen för att kunna gifva någon större estetisk njutning. Den stora fajansterrinen kommer i färgen förvånansvärdt nära några målade porslinsaker, Sigrid Hjertén-Grünwald utställde i Stockholm för några månader sedan.

Om till berömmelse eller ej må vara osagdt!

NILS G. WOLLIN.

skräckinjagande egenskaper, om man synar dem litet närmare.

Om man nöjer sig med att låta "hushållspengarne" ha den frånga, men säkerl vanligaste betydelsen af det belopp, på hvilket husmodern skall svara för hushållet, och samtidigt laborerar med illusioner om ekonomisk rörelsefrihet på andra håll, så är det icke underligt, om man griper till den gamla bekvämlighetslögnen om busen, när man känner behof af något att skylla på. Det är först och främst nödvändigt att fatta begreppet i den fullständigare och egentligare meningen af alla de penningar, med hvilka man har möjlighet — och skyldighet — att hushålla.

Att hushålla, att ekonomisera är detsamma som förmågan att anpassa

1) samtliga utgifter efter inkomsten

2) olika utgifter inbördes i riktig proportion till hvarandra.

Att anpassa innebär planmässighet, beräkning. Och att beräkna utgifterna är att med förutseende kunna uppskatta dem, få fram en norm, en kurs, efter hvilken man kan hålla.

Räkning och beräkning är två skilda ting! Det är icke nog med att räkna siffror utlägg efteråt, att summera dem. Fast så här brukar det nog ofta gå till:

Slaktaren.....	så mycket.	
En hatt.....	" "	
Ved.....	" "	
Mjök.....	" "	
Teater.....	" "	o. s. v

På detta sätt fortsätter man sida upp och sida ned. Man är mycket ordentlig och samvetsgrann, hoppar aldrig öfver en femöring.

Och hvad har man så till lön för sin möda?

Gifvetvis en fullständig förteckning öfver alla sina utgifter. En rätt imponerande volym, och om man har tid att leta tillräckligt länge i de ändlösa sifferleden, så kan man uppge på öret hvad man den och den dagen erlade för det eller det. Kan man vara mera detaljeradt noggrann?

Än utgifternas förhållande till inkomsten?

Jo, det har man lika exakt reda på. Man har antecknat hvad man tog emot, och man har antecknat allt hvad man gifvit ut. Man har ideligen förvissat sig om, att kassan stämde: enligt utgiftslistan har man gjort ända på så och så mycket. Följaktligen borde man ha så och så mycket kvar — och se, det stämmer på öret! Kom sen och säg att vi inte hushålla ordentligt, eller att vi inte veta hvad vi göra.

Denna vanliga och populära metod visar egentligen raka motsatsen af hvad den förmenas innebära. Den visar, att man antecknat hvar man händelsevis kom, icke att man styrt efter en kurs mot ett mål. Den visar att man opererar på känn, att man, trots allt, börjar med utgiften som en fait accompli. Husmodern tycks sväfva i lycklig okunnighet om, att hon på detta sätt utgår ifrån det som skulle bevisas. Men det exakta konstaterande, som hon gläder sig åt, när kassan stämmer, är icke i och för sig något godt, utan endast i den mån det är tecken på att räkningen stämmer med beräkningen. Det är tendensen det gäller att få fatt på, det är den som är hemmets ekonomiska lifslinje.

Hedningarne, som icke hafva lagen, göra ofta af naturen hvad lagen tillhör. På samma sätt finns det husmodrar, som äro hvad man kunde kalla ekonomiska hedningar, och ändock tack vare en naturlig takt och sparsamhetsgåfva verkligen hushålla mycket förnuffigt. Men väl att märka, detta då emedan de oreflekteradt göra hvad lagen tillhör. Det vore orimligt att med deras ex-

empel vilja vederlägga kompassens nytta eller bevisa, att några ekonomiska väderstreck icke finnas.

Innan jag går vidare vill jag för tydlighetens skull freda mig för ett missförstånd, som jag vid det här laget känner i luften.

Om jag alldeles underskattar betydelsen af den enkla räkningen?

Ingalunda. Lika litet som jag underskattar den sinnrika additionsmaskinens eller kassaapparatus ofelbarhet. Att "det stämmer" är en utmärkt och nödvändig kontroll dels på minnet, dels på tillbörlig redovisning af de medel som anförtrots åt andra, i förevarande fall t. ex. åt jungfrun af husmodern. Icke förty är det blott en lägre grad af kontroll, och mångt litet hushåll, mången god affär har gått öfverstyr, eller visat sämre ekonomiskt resultat än hvad som kunde varit fallet, blott emedan man icke bekvämat sig till den enkla distinktionen räkning — beräkning.

Räkningen får aldrig bli själfändamål, den skall klart uppfattas som en tjänande faktor. Genom den får man reda på:

det kostar så och så mycket;

det är så och så stor brist; eller

det är så och så stort öfverskott.

Beräkningen går till innebörden:

det bör och får kosta det eller det;

orsaken till bristen ligger där;

öfverskottet borde varit större,

hvar ligger misstaget?

Och det är gifvetvis genom den senare frågeställningen, som man får någon behärskande blick på situationen.

Vi låta alltså räknandet vara — i all ära — och öfvergå till pröfvandet af de utvägar, som erbjuda sig till förutseende och determinerande kontroll. Och då få vi börja med utgångspunkten, som icke är hvarken önsningar eller vanor, utan den gifna och för de flesta ofänjbara ram, som heter familjens inkomst. Hur ofta händer det icke, att icke ens på denna punkt klara besked föreligga man och hustru emellan!

För löntagare med säker anställning är frågan lättast besvarad, ehuru nog äfven där frestelsen att alltför optimistiskt räkna med löneförhöjning döljer en risk, som, när det själfgifna löftet icke infrias, kan vara förrädisk nog. I den mån inkomsten på grund af sakens natur måste vara fluktuerande och osäkerhetsmomentet alltså blir en allt skickesedigrare faktor, gäller det gifvetvis att ta det säkra för det osäkra, d. v. s. dels att hålla den kalkyl, på hvilken familjens välfärd skall byggas, intill minimigränsen — hvilket, på grund af köttets svaghet, kan kräfva icke så liten själföfvervinnelse! — dels att icke af tillfälligt högvatten i kassan låta förleda sig att lämna de sju magra åren ur räkningen, utan lägga af, medan man så hafva kan.

Husmoderns — och fästmöns — eller, rättare sagt, båda makarnes första praktiska plikt mot sin egen och familjens framtid är att göra en tillfällig beräkning af den inkomst, på hvilken hemmet grundas. Denna inkomst må nu härröra från mannens, eller bådas gemensamma, arbete eller ha delvis andra källor. Framför allt bör man utan krumbukter fastslå hvad källorna gifva, äfven när de flöda som sparsammast, och pröfva, om någon utaf dem kan tänkas sina på grund af genom äktenskapet inträdande nya förhållanden. För att göra detta öfverslag behöfver man endast litet vanligt sundt förnuft och så mycken ärlighet, att man icke försöker blunda för sådana slutsatser, som icke stämma med uppställda önskemål. Fiolerna måste alltid på ett eller annat sätt be-

talas. Kan jag icke betala med min inkomst i dag, får jag tillgripa min inkomst för i morgon. Därmed inskränker jag min framtida rörelsefrihet och själfbestämmanderätt. Eller också betalar jag med någon annans inkomst. Lån, kredit och växlar på framtida fruktsättning af egna färdigheter, krafter och uppslag må vara berättigade eller icke, allt efter omständigheterna. Hvad som alltid är oberättigadt är den moraliska svagheten att icke tydligt skilja på hvad som är mitt och hvad som kan bli det.

Den lilla förståndiga fästmon har kanske för längesedan otåligt afbrutit: "Det är klart, att man tar reda på inkomsten, och att man begriper, att utgifterna få gå till högst lika mycket. Ja, man begriper t. o. m. utan några snusfornuffiga råd, att man bör spara något af inkomsten, äfven om den är liten, och inte lefva alldeles ur hand i mun."

Att, ja! Men hur?

Är den lilla förståndiga lika förständig, när det gäller att underkasta sig mödan af det dagliga balanseringskonststycket? Och har hon gjort klart för sig, att balanseringen inte är så svår, om hon håller blicken fäst på en riktpunkt, som icke är förlagd till det obestämda blå?

Nej, hennes utgiftsstat är visst inte fantasi-full. Hon räknar med hela den prosaiska raden af hyra och mat och dryck och kläder och böcker och skatter och spårvagnar och mannens cigarrer och (låt oss vara fidsenliga) fruns cigarretter och elektriskt ljus och gas och tandläkare och försäkringar och telefon och porto och presenter och skatter... nej, det hade vi förut... och, javisst, jungfru och medicin och sommarnöje och...

Ja, d. v. s. sommarnöjet är kanske mindre anklagligt än medicin. Och gud vet, om hon verkligen får råd med jungfru...

Går det rundt? Hörs det dofva knarrandet af den eviga trampkvaren?

Det är tydligen nödvändigt, att, när vi nu veta hvad vi ha att röra oss med och skola mäta ut ljuderlinan åt oss, vi gå i en mera logisk ordning med frågorna.

En utgiftsplan kan naturligtvis uppgöras efter skilda grunder. Ju öfverskådligare den är, ju fullständigare, och ju mera den ger tillfälle till att dra fördel af redan vunnna erfarenhet — egen och andras! — desto bättre motsvarar den sitt ändamål.

En tia i handen är icke alltid en tia i handen. Man kan vara alldeles pank med full plånbok, om hvart enda öre redan är in-tecknad till ofrånkomliga förbindelser.

Därför gör man nog klokt i att först och främst uppdelna sina utgifter i sådana som äro fixa och sådana som äro variabla, så att man aldrig må sväfva i okunnighet, huruvida det är en ägande eller in-tecknad tia man håller i handen.

Fixa utgifter inom familjebudgeten äro: hyra, obligatoriska resor, skatter, pensions-avgifter, premier, föreningsavgifter, amorteringar och räntor, åtagen tjänarelön, telefon o. dyl. Alldeles fixa äro de ju inte. Både hyra och skatter kunna sjunka genom att man flyttar ut på landet. Det är intet tvång att ha jungfru, att välja just den skolan med den afgiften, att vara med i föreningslivet, eller att ha telefon. Men man måste göra klart för sig, att sedan man en gång kommit ombord på galejan och iklädt sig vissa förpliktelser, så är redan en fix och bestämd del af inkomsten i och med detsamma definitivt engagerad, och denna del kan sedan, för en viss finansperiod, icke bli föremål för hvarken ekonomisering eller misshushållning: den faller utanför hvad vi här kalla för "hushållspengar".

Antag t. ex. att en stockholmsk villastadsfamilj med 5,000: — kronors inkomst inrättar det så:

Hyra (eller afbetalning)	1,000: —
Stadsresor	125: —
Lunch i staden	250: —
Skatter	500: —
Diverse premier och avgifter	300: —
Amorteringar och räntor	300: —
Telefon	50: —
Jungfruns lön	240: —
	2,765: —

Här är alltså redan mer än halfva inkomsten predestinerad, och det är ingenting att göra åt den saken hvad den löpande hushållningen angår.

Den dagliga jämkningen mellan mun och matsäck måste inrikta sig på öfriga, variabla utgifter. Främst af dessa komma de "nödvändiga" posterna mat, bränsle, kläder och personlig hygien, samt de tyvärr offtast undvikliga för läkare och medicin; därefter de allt efter nödtvångets tryck mer eller mindre undvikliga för inventarier och underhåll, presenter, tobak och sprit, resor och sommarnöjen, böcker, musikaler, tidningar och nöjen.

Konsten att hushålla blir alltså, om vi hålla oss till det nyss anförda exemplet, förmågan att på 2,235: — kronor om året eller 186: — kronor i månaden föda familjen och jungfrun, hålla hemmet varmt och upplyst, tvätta och putsa, skaffa underkläder, gångkläder och ytterkläder, skodon, paraplyer och galoscher, tvål, tandpulver och de tusen och en olika ting som dagligen behövas.

Och konsten att hushålla blir alltså en verklig konst. Hvem är dess naturliga utfö-vare?

Hvem är det som ser till att lämpliga födoämnen inköpas, att det sker på gynnsammaste tidpunkt och under bästa förhållanden? Att maten väl förvaras, väl tillredes, och att intet förfäres? Hvem ser till att gasen ej brinner för full låga under en redan kokande kittel, att barnen släcka ljuset efter sig, att kakelugns-spjället skjutes i rätt tid? Hvem engagerar jungfrun, och öfvervakar hennes arbete och aktsamhet om hemmets tillhörigheter?

Idel frågor som besvara sig själfva. Icke desto mindre är det synnerligen nödvändigt att uppkasta dem för att komma åt inkomst-fördelningens i praktiken mest ömtåliga sida: fördelningen mellan man och hustru.

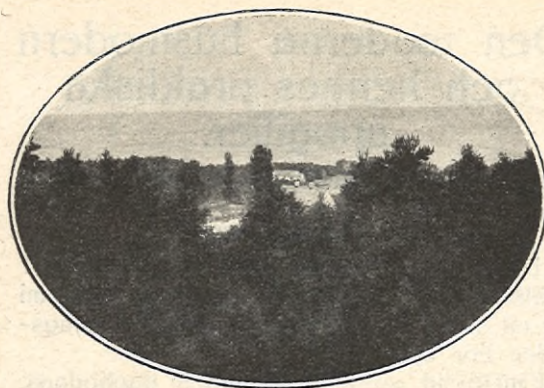
(Forts.)

Apelryd.

En mönsterskola i trädgårdsskötsel.

VID DEN VACKRA LAHOLMSBUK TEN, EJ långt från de nu så moderna sins emellan täflande badorterna Båstad och Malen, ligger Fredrika-Bremerförbundets fruktodlings- och trädgårdsskola Apelryd. Denna år 1913 af en enskild framsynt kvinna, fru Bergman-Osterberg, till förbundet donerade egendom på 40 tunnland, hvar af 12 anslagits till trädgårdssodling, har i sanning ett gynnat läge i detta Skånes med ömsom vild, ömsom leende naturskönhet så rikt begåfvade nordvästra hörn.

Från den fritt belägna hufvudbyggnaden, öfver den vackra gräsmattan med dess långa rabatter af perenna växter och rosor, har man en god överblick af den på en sakt slutning ned mot stranden anlagda trädgården: ett tusen frukt-, mest äppelträd, interfolierade af sparrissängar, tomat-, grönsaks- och jordgubbsland. Ännu längre bort dröjer blicken, tjugad af den italienskt blå-nande hafsgolfen med konturerna af Halmstad i det fjärran diset vid synranden. Bakom byggnaden reser sig en ansenlig, vackert skogklädd höjd, där många glada kafferep gå af stapeln om söndagarna. Strax nedanför gå de behornade djur, som leverera den sköna kaffegrädden, fredligt i bete med sina munter klingande skällor. Suggan med de glada grisarna grymtar belåtet i sin öppna inhägnad, och hönsen som spaisera fritt omkring sätta lifliga färgstänk in i det gröna. Katten solar sig på flygelbyggnadens trappa, och här finna vi vid en titt ditin bredvid det rymliga köket af-

Utsikt öfver Apelryd.

ven matrummet med dess långa bord och från Malmöutställningens Årsta ärfda stolar.

Den förr midt emot belägna stallbyggnaden för 2 kor, 2 hästar och 3 gödsvin har beklagligt nog härjats af eld för ett par år sedan. Den nya, som är under uppförande, beräknas kunna hysa ett större antal husdjur än hittills, ett framtids-hopp, hvar till årets goda höskörd berättigar. Vid en vandring genom hufvudbyggnadens rum får besökaren ett godt intryck af solid, välgörande enkelhet med i hvitt eller olika färger lackerade möbler och hemslojdstyger, alldeles som sig bör i ett svenskt landhem. Allt är prydligt och ändamåls-enligt, och rigorös ordning synes råda ända ned till de med namn märkta skurborstarna, hvar vid sin trappa. Ensamt denna lilla lustiga, i och för sig obetydliga detalj borgar för att arbetet i sin helhet bedrivs planmässigt och grundligt efter principen: hvar sak på sin rätta plats och till sitt rätta bruk. Är det någon dygd som en kanske i allmänhet för värdsloshet böjd ung flicka främst bör inympa, om hon vill bli en rationell trädgårdsmästare, är det just omullig noggrannhet och ordning. Och är det några olater hon med samma mål för ögonen behöfver ränsa bort, så är det lättja, maktighet och fåfänga. Det är icke endast kroppslig hälsa, utan en hel del goda själsegenskaper som trädgårdssodlareyrket befrämjar, och det är att hoppas att rätt många unga flickor skola begagna sig af förmånen att utbildas till detta nyttiga kall vid Apelryd.

Inträdesfordringarna äro hvarken många eller svåra: god skolbildning, god hälsa och fyllda 17 år. Hvad den mellersta af dem beträffar, må det här nämnas att eleverna se solbryna, hurtiga och glada ut, och att de af sitt friluftslif få en glänsande aptit, som inom helt kort tid kommer dem att öka i vikt på ett helt säkert välgörande och utslutande för vederbörande själfva förförande sätt.

De ha åtta timmars arbete om dagen, hvaraf endast en timma teoretisk undervisning. I trädgården få de lägga hand vid alla förekommande göromål, äfven lättare gräfning samt hjälpa till vid höbärgning och rågskörd. Det är fröken Edit Bussler, utgången ur Adelsnäs trädgårdsskola, som har trädgårdssundervisningen om hand. Ett säkert maktpåliggande kall, enär hon, utom de med allt, ända till de olika gräsarterna, obekanta elevernas handledning, äfven har en svår dust med det nu i början ymniga ogräset, innan hon får jorden i så mönstergilt skick som hon önskar.

Två å tre af eleverna ha turvis hvarje vecka alla köksbestyr på sin loft. Här stå de under ledning af fröken Greta Moberg, utbildad vid Rimforsas landhushållningsskola. Hon har alltsedan skolan öppnades i januari 1915 varit hemmets föreståndarinna.

Kursen som pågår 1 mars—31 oktober gafs första året för endast 7 elever, i år har antalet fördubblats.

Fruktskörden artar sig i år hvad äpplen beträffar att bli riklig, och som man har god afsättning för alla trädgårdssalster, dels i Båstad, dels genom partiförsäljning på längre håll, väntar man en god och välbehöflig inkomst däraf. Ty man har varit och är i stort bryderi för rörelsekapital. Såväl för nybygget som för det rationella bedrifvandet af ett så omfattande företag erfordras summer som förbundet tyvärr ej har till sin rådighet.

Den uppgift Apelrydskolan har är dock för visso värd all uppmuntran i vårt karga, men dock med rika möjligheter slumrande land. Den vill, säges i prospektet, "meddela sådan undervisning som kan befrämja det kvinnliga arbetet i hemmet, i första rummet frukt-, grönsaks- och blomsterodling samt bänkskötsel, men därefter matlagning, konservering, städning, fruktpackning etc."

Skolan står under H. K. H. kronprinsessans beskydd, och med kännedom om denna höga dams lifliga intresse för hortikultur, kan man vara förvissad att hon under sina Skånebesök kommer att skänka den en mer än flyktig uppmärksamhet. Sigrid Platen.

FÖR FREDEN!

VID INGÅN- GEN AF

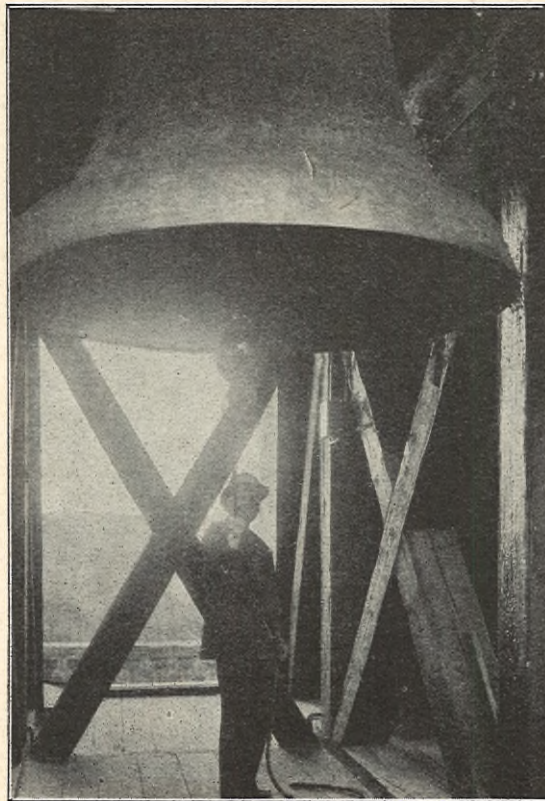
DET TREDJE KRIGSÅRET.

"I SJUHUNDRATRETTIO DAGAR HA FOLKEN vandrat i dödens dal", säger Carl Larsson i By i sin prolog för fredsmötena den 6 augusti.

Dessa ord, som på den stora fredssöndagen ljödo från talarstolarna på vidt skilda orter i Sveriges land, väckte eko i många hjärtan. Vårt folk, som förskonats att vandra i dödens dal, som lefvat lyckligt i fredens solsken, trädde denna dag fram för att visa världen att det önskade vara med att bära fram "hörnstenarna till en bättre tid" och att det ville vara med och hjälpa de hårdast drabbade af krigets offer.

Fredsmärket, den hvita narcissen, som växer ur blodig grund, och som såldes till förmån för de af kriget hemsökta, lyste på fredssöndagen från många bröst. Ensamt i Stockholm såldes 15,000 stycken sådana märken.

Där koncentrerade sig fredssöndagens högtidlighållande i massmötet i Auditorium, som samlade 2,000 personer, och som allt-

Fredsrिंगning i Adolf Fredriks kyrka i Stockholm
1 aug. 1916.

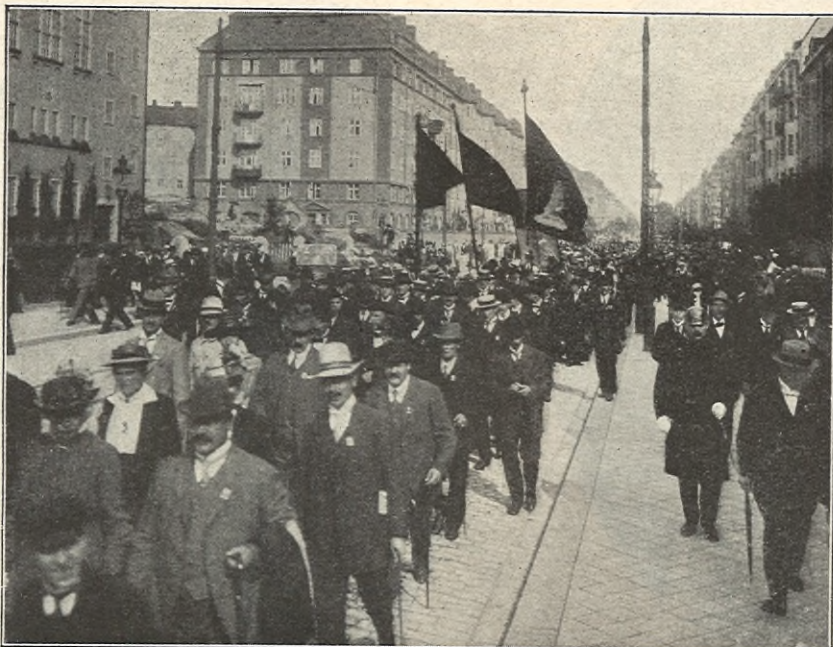
den och tidens allvar. Man lyssande till föredrag, sång, musik och recitation och kyrkornas menigheter med sin herde i spetsen uppsände brinnande böner för freden. Tio-tusentals människor antogo söndagen den 6 augusti resolution om en varaktig fred byggd på rätten i stället för på makten.

Denna resolution hade följande lydelse:

Vi svenska medborgare, män och kvinnor, uttala vår sorg öfver att ett tredje krigsår nu tar sin början.

Under krigets allt starkare tryck på både de krigförande och de neutrala folkens inre förhållanden, medan slagfälten och sjökriget sluka allt talrikare offer, göra sig dock allt mäktigare gällande krafven på fred, och en fred som blir varaktig.

Hvad som kräfvades är ett fredsslut som garanterar för hvarje nation dess själfbestämningssrätt och fria ekonomiska utveckling samt fastställer grunder för en internationell rättsordning, som möjliggör allmän afrustning.

Från det stora arbetarfåget i Stockholm.

igenom var prägladt af en allvarlig, värdig stämning, och i det stora arbetarfåget anordnad af Stockholms arbetarkommun. Omkring 25,000 personer lära under söndagen ha deltagit i fredssöndagens demonstrationer i hufvudstaden.

Ute i landet i de fredliga svenska bygderna, där solen sken och hela naturen andades mognad och ro, vittnade endast flaggorna på half stång om att en sorgeshögtid firades. Dessa sorgetecken, som mötte en öfverallt, talade ett gripande språk. Och de skaror, som allvarliga och stillsamma samlades i fredens tecken på hundratals olika ställen i landet syntes genomfrängda af slun-

Massmötet i Auditorium i Stockholm.

Vi rikta härmed en anhållan till vårt lands regering att omedelbart medverka till sammankallande af en officiell konferens af neutrala stater.

Denna bör ha till uppgift att med de medel som kunna stå en sådan konferens till buds förbereda en varaktig fred och sålunda

1. vid första möjliga tillfälle erbjuda de krigförande staterna sina tjänster som medlare;

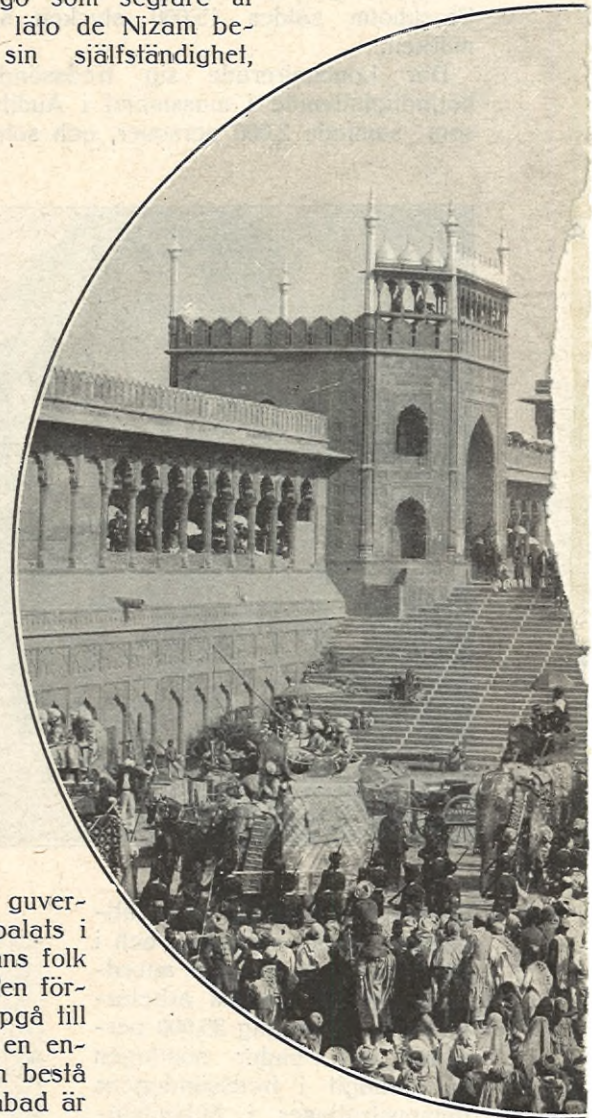
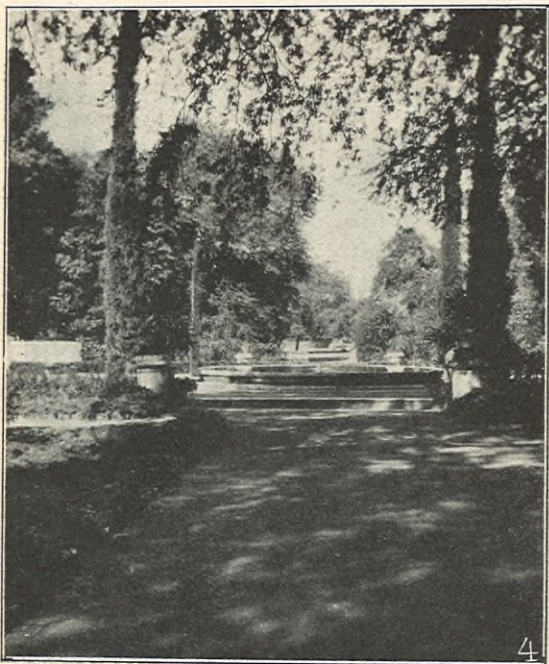
2. förbereda till fredsslutet en världskongress med uppgift att klarlägga krigets motiv och bana väg för en samhällsordning, byggd på rätt i stället för makt.

UNDER INDIENS

VIII. Från kungastaden Haiderabad och Golkondas ruiner.

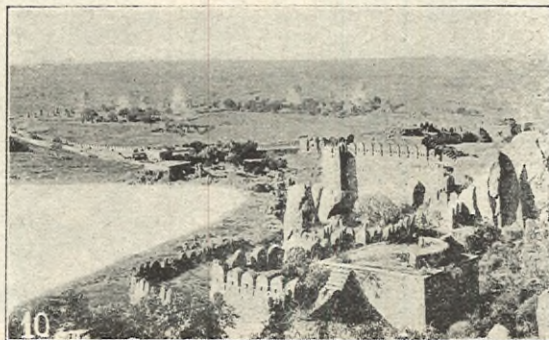
HAIDERABAD ÄR HUF-
vudstaden i Deccan och
ligger blott en halffimmes
väg från Sekunderabad.
Denna plats står i samma
förhållande till Haiderabad,
som Djursholm till Stock-
holm. Sekunderabad är
som en utsträckt villastad,
då Haiderabad däremot är
en äkta indisk stad med
trånga folkuppfyllda gator,
med stora palats och mos-
kéer med minareter.

Nizams rike "Deccan",
lydde förut under Stor Mo-
gul. Då styrdes landet af
en ståthållare, hvilken se-
dermera gjorde sig fri och
uppbär titeln Nizam, hvil-
ket betyder furste. Under upp-
roret 1857 stod Nizam på
engelsmännens sida och då
de gingo som segrare ur
striden, läto de Nizam be-
hålla sin själfständighet,

men hans ministrar lånades ho-
nom från Englands regering. Ni-
zam har äfven sin egen armé, där
några engelska officerare äro an-
ställda tillsammans med de indi-
ska. Nizam är dock förbjuden
att direkt underhandla med ut-
ländska makter, och hans rege-
ring öfvervakas af en engelsk

diplomat, hvilkens titel är guver-
nör och som bebor ett palats i
Haiderabad. Nizam och hans folk
äro muhammedaner, och den för-
res hustruantal säges uppgå till
flera hundra, då däremot en en-
kel medborgare blott kan bestå
sig lyxen af fyra. Haiderabad är
noga bevakadt af trupper, och

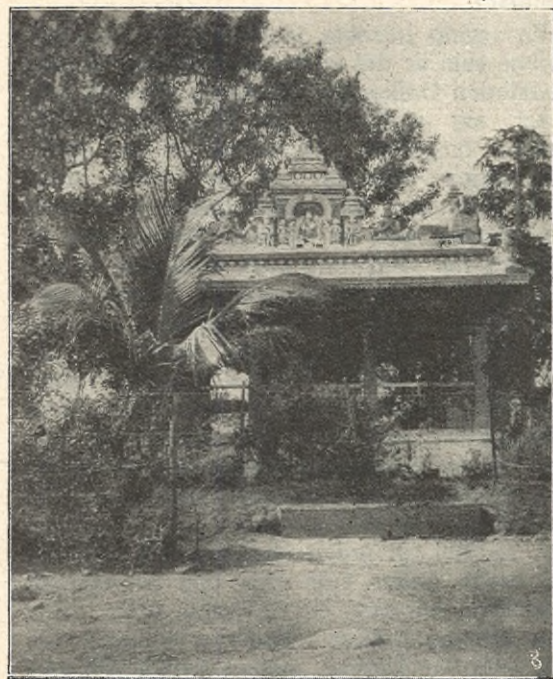
1. Lunga processionen. 2. Stadsporten Charminar i Haiderabad. 3. Nizam lämnar Haiderabad. 4. Guvernörens trädgård i Haiderabad. 5. Sri Afsur Mulk. 6. Lunga processionen passerar Nizams palats. 7. H. K. H. Nizam. 8. Hinduiskt tempel i Haide-

HIMMEL.

INTRYCK FRÅN EN RESA I
TAGORES LAND AF FIA ÖHMAN.

ingen engelsman eller utlänning kan komma in i staden utan särskildt pass. Dock för polischefen, hans familj och gäster, göres naturligtvis undantag.

Vi redo ofta till Haiderabad på elefanter, hvilka Nizam ställde till vår disposition. Dessa uppräda här i en mycket ställigare skrud, än den, i hvilken de visade sig, då vi voro ute i Julcamp. Där voro de i fullkomligt naturtillstånd, här däremot äro de beäcktade med röda sammetstücken kantade med guldfransar, hvilka nå nästan ända ner till marken. På den breda ryggen äro placerade två soffor med rygg- och fotstöd, rymmande 6 personer. Förarens plats är på elefantens hufvud, hvilket är smyckadt med målningar af figurer och ornament i granna färger. Dessa jätteelefanter äro så höga, att

oaktadt de lågo på knä, måste vi stiga upp på stegar för att komma upp på våra platser. Elefanterna klifva långsamt i väg med majestätiska säkra steg, men ehuru de äro stora kolosser, äro de smidiga och kryssa sig skickligt fram genom trängseln på Haiderabads gator. Genom

ett väldigt porthvalf kommer man in i denna stad, och därutanför hålla poliser och soldater vakt. Man är genast inne på den största gatan, öfver hvilken är byggd flera större portaler. Husen äro hvita eller röda, och jalousier i stark grön färg, skugga för alla fönster.

rabad. 9. Elefantridten till Haiderabad (förf. synes på bilden). 10. Ruinstaden Golkonda och grafvarna. 11. General Sri Afsur Mulks palats. 12. Palmlund på vägen till Golkonda. 13. Infödingar i Haiderabad.

Öfverallt röra sig tusentals män i brokiga dräkter och lysande turbaner, samt kvinnor i hvita kåpor, hvilka dölja dem helt och hållet, förutom ögonen hvilka synas genom två hål. Vi möta äfven elefanter, kameler med bördor och en mångfald af allehanda djur. I butiker och basarer ropa de säljande ut sina varor, där de ligga bekvämt utsträckta på madrasser, rökande långa pipor. Vi passera den vackra, väldiga moskén "Jammah Musjid". Den är byggd helt och hållet af sten och är en noggrann kopia af den stora moskén i Mecca. Framför den finnes en stor bassäng, kantad med vackra blomsterrabatter. I denna bassäng tvätta de trogna Musulmännen sina fötter, innan de inträda i helgedomen, för att förätta sin andakt. Bland sevärdeheterna kan man välja mellan tempel, palats och minareter, men Nizams palats Falak Manha, är det mest storslagna. Utsikten därifrån är hänförande. Haiderabad ligger badande i solskenet: kupoler och torn resa sig som guldslängor mot horisonten, och i fjärran kan man skönja Golkondas fästning, omgifven af storartade grafmausoléer. Äfven synes palmdungar och vattendrag samt längst bort det sandiga, flacka landskapet med de enorma klippblocken. Slottet är inredt med både lyx och smak; som ett kuriosum må nämnas ett rum där väggar, bord, skåp o. s. v. äro af renaste kristall. Trädgården med sina springbrunnar, bassänger och härliga blommor, bildar en värdig omgivning till palatset.

En gång besökte vi Golkondas fästning. Denna ruin är det enda som återstår af hufvudstaden Golkonda. Det är ett citadell, som reser sig stolt på en brant klippa från dalen, omgifven ytterst af floden Musi. Fästningen omringas af en väldig stenmur, och det var inom denna, som kung Quth Shahi hade sin boning. Sedan lång tid tillbaka har Golkonda varit ödelagd. Fästningens inre är numera säte för Nizams trupper. Äfven Nizams skatter bevaras här under sträng bevakning. Hela fästningen gör ett mäktigt intryck: hvalf och gångar, portar och portaler, numera öfvervuxna med klängväxter, samt torn och spiror, allt vittnar om en förgången storhet. Ett hinduiskt tempel ligger hemlighetsfullt doldt under ett stenblock, och några präster vakta därutaför, på det att ingen obehörig må träda in till deras gudar. Går man upp på öfversta citadellet, har man en vidsträckt utsikt öfver den ödsliga trakten. Man ser väldiga fält, här och där klippor, mellan hvilka fält och kaserner äro uppförda. Nizams diamantgrufvor ser man äfven på afstånd, hvarifrån han hämtar omätliga skatter.

De gamla kungagrafvarna, med sina kupoler, se ståtliga ut; inuti äro dessa smyckade med prydnader och ornamenteringar af dyrbaraste slag. En motsats till det dystra Golkonda är det praktfulla palats i italiensk renässans, hvilket den engelske guvernören i Haiderabad bebor. Hvarje tisdag är mottagning där och då har man tillfälle att iakttaga och beundra allt.

En bred marmortrappa leder upp till första stora hallen, hvilken uppbäres af väldiga marmorpelare. En skog af rosenträd omger byggnaden, och i de höga löfträden slingrar sig den intensivt violette bougenvilian, hvilken från trädens toppar faller ner i klasar. Under banyanträden äro förfriskningar uppdukade, och bekväma stolar äro placerade på stora mattor däromkring. Längre bort befinna sig på det vidsträckta området sportplatserna för tennis, krocket, hockey, ja, t. o. m. golf. Bakom en skog af cypresser och cederträd ligger en lifen kyrka; helt

Sri Afsur-Mulks son.

blygsamt skymtar den fram mellan dessa allvarliga mörka träd, och ännu längre bort skönjes en kyrkogård, där mäktiga indiska personer, hvilka för längesedan lefvat och dött här, funnit sin hviloplats.

Samlingen vid dessa tisdagsmottagningar är lysande, ty många indiska personer af olika stånd, rang och yrke infinna sig, alla i egendomliga och karaktäristiska dräkter. En persi präst ådrog sig min uppmärksamhet. Han var klädd i en rikt veckad kjol af hvitt muslin med guldbårder. Omkring lifvet var fästadt ett bredt skärp med en volyminös knut midt på magen. Dessutom bar han en hög hvit lackerad kask och hade ett långt hvitt skägg hvilket räckte ända ned till midjan.

De fester som Nizam och andra indiska förnämna personer gifva, äro mycket lysande, men helt olika hvad man ser i Europa. En middag t. ex., som Nizam gaf i palatset "Falakh Manah", var såväl hvad arrangement som sällskap angår enastående. Hela vägen från Sekunderabad till palatset var upplyst af marschaller och kulörta lyktor. En annan eklärering bestod af ljus i stora glaskupor, som voro placerade på brickor, hvilka buros af tusentals indier på deras hufvud. Detta senare gjorde en ovanlig effekt i det att det på afstånd såg ut som rörliga ljusdroppar

Engelska guvernörens palats i Haiderabad.

bland vimlet af vagnar, trupper, poliser och ryttare med trummor och trumpeter. Själva palatset var omringadt af Nizams liftrupper, klädda i rött och guld.

Gästerna samlades i den stora salongen med marmorgolf och marmorpelare, omslingrade af förtjusande blommande klängväxter och mellan pelarne syntes härliga grupper af doftande praktfulla blommor. Fronten af hallen var öppen mellan pelarne och gaf fri utsikt åt den illuminerade trädgården, hvilken hade matsalen till fond. Denna var äfven konstruerad som en pelarhall, öppen åt trädgården, i hvars midt syntes de väldiga borden, dukade för de hundratals gästerna. Trädgården var rikt illuminerad och gjorde med sin färgprakt ett outplånligt intryck. Den hade i sin midt en konstgjord lifen sjö, omringad af palmer: på vattnet simmade omkring på små flytande skal eller blad, miljontals färgrika ljusdroppar. I midten syntes spelande vattenkonster, som med elektriska strålkastare färgades i de finaste nyanserna. Bland blommor och blad på marken och i trädens grenar gnistrade ljuslågor under färgade glas, som kringströdda rubiner, safirer, smaragder och diamanter.

Då musiken spelade upp tågade vi in i matsalen. Alla traktens framstående indier voro närvarande; de buro praktfulla dräkter, rockar af guldtyg och turbaner i skimrande färger. Nizam själf bar gul, hög kask samt hängande mantel. — Borden dignade af dyrbara bordsuppsatser af silfver och guld placerade på speglar, kantade af de härligaste rosor, och de underbaraste frukter fyllde skålarna. Uppassningen sköttes af Nizams lifjånare klädda i bizarra dräkter. Sedan sällskapet inmundigat en hel del rätter, afbrutna af tal sång och fanfarer, framsattes sköljkopparna, hvilka voro placerade på assietter i olika färger. Min förvåning var stor, då jag fick se flertalet af gästerna bryta itu assietterna och liksom börja smaka på dem. Vid närmare undersökning befanns det vara som i sagorna — tallrikarna voro af socker och utgjorde en del af desserten. Efter middagen skingrades gästerna i de olika gemakerna, och då tid var till uppbrott, förädrades hvar och en af dem två guldornerade flaskor, fyllda med rosenessence.

En mer intim, men ej mindre intressant middag var hos chefen för Nizams trupper, Sri Afsur Mulk, hvilken är en fullkomlig gentleman och sportsman. Middagen skilde sig ej mycket från våra europeiska, men palatset var en sevärdehet, med alla dess dyrbarheter och konstföremål. Rundt omkring matsalen gick en balkong, hvilken befäcktes framtill af en tunn, men dock ej genomskinlig gardin. Därinnanför befunno sig generalens hustru, döttrar och svärdöttrar, dolda för oss, men själfva i tillfälle att se hvad som tilldrog sig vid det glada middagsbordet. Efter middagen gingo vi upp till dem i deras harem och intogo våra platser på de väggfasta låga madrassofforna, öfverfäckta med brokiga bonader. På dessa ligga de förnämna damerna för det mesta utsträckta, hvilande sig efter det tröttsamma lifvet att göra in t e t. De voro insvepta i praktfulla sidetogor och formligen öfversållade med diamanter och smycken. Det var häpnadsväckande att se hvilken förmögenhet som här var representerad. Den yngsta fjortonåriga dottern hade i dagarna firat sitt bröllop och var nu prydd med alla sina bröllopspresenter i juveler, hvilket på samma gång utgjorde hemgiften. Damerna voro glada att se oss, hvilket de uttryckte på flytande engelska.

De religiösa festerna utmärka sig för en

ulomordentlig prakt, och ibland af ohyggligheter. I det förra fallet var Lunga processionen det mest storartade man kan se. Vi voro inbjudna att åse defileringen från Nizams palats. — Det var svårt att komma fram på vägnarna, ty tusentals människor, djur och vagnar voro i rörelse; man kunde blott färdas i långsam skridt.

Processionen, som tog sin början klockan 12 middagen defilerade i oafbruten omväxling till klockan 4 eftermiddagen. Först kommo alla de indiska furstarne i all sin glans, klädda i purpur och guld, hjälm eller turbaner. De voro bekvämt placerade i ett slags vagnar utan hjul, och dessa vagnar voro anbragta på elefanternas ryggar. Vagnarne voro utsirade och målade i guld, silfver och granna färger. Ett slags tronhimmel var spänd öfver vagnarna, hvilken skuggade den i sin grannlåt drunkande fursten. Elefanterna voro målade öfver hela kroppen med de mest bisarra mönster i de lifligaste färger. Snabeln var isynnerhet utsmyckad på ett extra dekorativt sätt, och betarne voro inlagda med guld och ädla stenar. Öfver hundra dylika elefanter passerade; dessutom trupper på kameler, utstyrda med brokiga skynken. Negerdansare och svärdsdansare utförde sina bisarra mästerstycken mellan hvarje trupp. Alla trupper buro högst olika uniformer. Somliga voro helt i hvitt med stålhelmar och stålpansar, andra i eldrött med guld; andra i blått med guld, andra i brunt med väldiga turbaner. General Sri Afsur Mulk såg ut som en hjälte och krigare från gamla tider: han var helt och hållet i stålrustning och då han red fram i spetsen för kavalleriet, hurrade mängden. Musiken dånade då den red framför Nizam; ibland hördes äfven oljud som t. ex. af en egendomlig trumma. En större bräda var fästad med en rem rundt halsen på den utförande. På denna bräda slogs med två pinnar, hvaraf ett gällt skärande ljud uppstod. Sedan defileringen passerat, serverades en lukullisk lunch i Nizams våning och från balkongen skådade man ner på det i färgernas mångfald lysande människovimlet.

"Mohorum" är en sorgetid här i Deccan. Några hjältar, hvilka stupat i ett inbördeskrig för ett par hundra år sedan, voro så beundrade för sin tapperhet och så sörjda efter sin död, att allt sedan dess sorg bäres i fjorton dagar öfver hela riket vid Mohorum. Då äro alla nöjen inställda, kvinnorna bära en viss sorgdräkt och en procession drager genom städerna. Denna procession var hemsk att skåda. Först i låget kommo fakirerna; de voro nästan nakna och hade ansträngt sig så mycket hela dagen med att drifvas omkring i det intensivt brännande solskenet, under det att de utförde de mest ansträngande rörelser med kroppen, armarna och hufvudet, att de nu knappast kunde hålla sig upprätta, mycket mindre marschera. En man gick på hvar sida om dem, hållande dem under armarna. Då och då fick fakiren en knuff på benen, och på så sätt släpade sig de arma människorna fram tills de dignade ned. Deras ansikten voro vanställda af fröthet; i munnen syntes fradga, och stönande, underliga ljud undsluppo dem, då de passerade förbi oss. Alla som sen följde voro tillstökade på ett rysansvärdt sätt. Somliga föreställde tigrar. Dessa voro äfven nakna förutom en gördel om lifvet. Hela kroppen var målade i ränder och färger i den teckning som utmärker tigrars hud. På hufvudet buro de väldiga fjäderbuskar, hvilka svajade åt alla håll. Efter dessa tigerimitationer kommo andra fantastiskt målade människor. Mönster och figurer i rött och guld voro utsirade på deras kroppar. De buro afguda-

FÄNGENHALLARNAS BARNKOLONI INVIGD.

Stockholms fjällkoloniförening, som redan förut har kolonier i Änn i Jämtland, har genom en lotteriinkomst kunnat utvidga sin verksamhet, så att en ny koloni anlagts vid Fängenhallarna i Ludvika socken i Dalarna. Här invigdes i söndags de nya byggnaderna, som äro belägna på en björksluttning vid sjön Vässmans strand.

Det rödmålade byggnadskomplexet är uppfördt efter ritningar af arkitekten Georg A. Nilsson. Dess olika delar ha fått roliga namn: Loffet, Skullen, Lyan och Arken. Midtbyggnaden upptages af matsal, kök, diskrum samt rum för styrelse och lärarinna, de bägge flyglarna, som inrymma sopsalar, förbindas med hufvudbyggnaden genom envånings leksugor. De hemtrefliga rummens väggar äro prydda med lustiga dalmålningar.

Det är ej lungsjuka barn, som skötas här, utan andra synnerligt klena barn ur Stockholms folkskolor, 50 gossar och 50 flickor. Utom föreståndarinnan fröken Elsa Andersson finnas 5 tjänarinnor och 5 tjänare. Föreningens önskemål är att, då husen äro vinterbonade, den skulle kunna behålla åtminstone några tiotal "vinterbarn".

Till invigningsfesten hade från Stockholm infunnit sig föreningens ordförande professor F. v. Schéle samt flera medlemmar af styrelsen. En stor mängd af ortens befolkning hade samlats till högtidligheten, som inleddes med musik, hvar efter professor v. Schéle höll ett invigningstal, i hvilket han tackade alla dem, som bidragit till att hemmet kommit till stånd och uttalade den förhoppningen att det i rikt mått skulle fylla sitt vackra ändamål.

bilder till hvilka de sjöngo och uppstämde de mest skärande ohyggliga ljud. Om det var lofsång eller klagosång kunde man ej urskilja, blott att det var ett intensivt genomträngande skri. Små barn kommo äfven i låget; dessa voro målade med eldrött i ansiktet och öfver hela kroppen, de hoppade och skuttade som små marionettdockor, under det de kastade ett slags färgadt ris omkring sig. Efter barnen kommo allehanda djur, äfven de målade och smyckade med skynken, dok, fjädrar m. m. i alla regnbågens färger. — Trängseln på gatorna var nästan farlig, hade vi ej haft ridande polis jemte vår vagn, hade vi ej kunnat passera. Ehuru detta folklika var ett uttryck för en sorgetid kunde vi dock ej få denna uppfattning, ty bullret, stojet och utpynningen bar mera prägel af glädje. Men uttrycken för sorg och glädje här ute äro helt olika mot i Europa. När en död bäres bort, tror man ofta att det är ett glädjetåg i stället för ett sorgetåg. Ty skynket som betäcker den dödes kropp (buren på en bår) är rött, och musiken och sången, som de medföljande och prästerna utföra, är liflig och bullrande. Orsaken är väl den, att döden anses som en öfvergång till något bättre, och därför är det glädje att jordelivet ersättes af ett ljusare, lyckligare lif.

På hemvägen till Sekunderabad mötte vi ett verkligt glädjetåg. Först kom en grant utstyrd hindu, ridande på en hvit häst, betäckt med rött sammetställe. Hinduen bar en hög turban i gröngul färg, sirligt lindad om hufvudet och prydd med blommor. Blomstergirlanger voro äfven lindade om hans hals och midja. Därefter kommo tio män, blåsande i trumpeter och trumslagare, trummade af alla krafter på väldiga trummor. Och efter dessa syntes åtta män klädda i röda togor bärande en bår på hvilken be-

fann sig en börda öfverhöjld med ett rött nedhängande skynke. Sedan kommo en mängd män och kvinnor, skrikande och höjtande; de buro en stor säng fylld med åtskilliga husgerådsartiklar.

På min förfrågan hvad allt detta kunde vara, fick jag till svar att det var ett bröllofståg. Mannen på den hvita hästen var brudgummen, och börden på båren var den lyckliga bruden, som på detta sätt doldes för männens blickar. — I sanning egendomligt att på detta sätt göra sitt intåg i det nya hemmet. Men man bör icke förvänas öfver någonting, ty hvarje dag och hvarje stund bjuda på öfverraskningar i detta underbara Indien.

Den underbara blomman.

Novell af EJNAR SMITH.

(Forts. fr. nr 31).

TILL SLUT KOM HON INTE MER, ÅTMINSTONE sade de honom att hon var död, men han hörde henne ändå och han led öfver att hon aldrig hade ro i sin graf. Så han grubblade öfver hur han skulle kunna stilla hennes ängslan för att hon inte fått möta sin pilt i den andra världen heller.

Men den morgonen, då Wilhelm vände om till sin faders hus, lekte ett godt leende om Allerts läppar och han talade mildt ut i det tomma rummet:

— Gå nu i frid. Din son styr kosan hemåt.

Om aftonen samma dag vandrade Douve Allerts oafslätligt rundt golfvet i stugan som en björn i bur. Då och då stannade han och drack af en ångande het dryck, som stod på bänken vid elden. När han sedan började sin vandring igen, knäppte han med fingrarna och småskraftade för sig själf.

Allert kastade oroligt hufvudet fram och åter på kudden.

— Douve, min son, sade han — dina tankar äro onda och din glädje är ond.

— Nu har jag fått hämnd på Martin Bihlman, svarade Douve högröstadt, hans kvinna har svikit honom och han piskade henne så, att hon födde den andres barn dött till världen. Det var rättvis hemkomst åt honom effer hans långa Englandsresa.

Allert satte sig flämtande upp i sängen. På lång tid hade han inte kunnat lyfta mer än hufvudet. — Gud förbarme sig öfver dig, sfönade han, men fortsatte med klar sfämma. — Ser du då inte, att om du ägt den kvinnan, hade det varit dig hon svikit.

Så som han flammade upp så föll han nu ihop och sjönk suckande tillbaka mot kudden.

Douve blef stående vid härden, han tog bågaren men drack inte. Han blickade in i elden och det bittra löjet försvann ur hans ögon. Till sist kastade han drycken i lågorna, de hväste till som relade ormar. En stund dröjde han ännu, tennbågaren trycktes samman i hans näfve, han lät den falla till golfvet och gick till sin faders bädd.

— Kommer du nu, hviskade den gamle och famlade effer hans hand.

Douve satte sig på den trebenta stolen vid hufvudgården.

— I har rätt, far, sade han tungt — Martin är nu en osäll man, han som jag. Hvad har jag då att hafa honom för mera.

— Herre Gud, svarade fadern och drog djupt effer andan som om en tung börda lyfts bort från hans bröst — nu har jag intet jordiskt kvar att bedja dig om och nu kan min tid gå till ända.

Han teg länge, som om han sofvit en blid sömn, men han vaknade visst ånyo och talade:

— Det sjunger så ljufligt och det ljusnar som om jag finge min syn igen.

Han tysnade några ögonblick, men frågade snart:

— Hör du att klockan ringer, Douve.

— Nej, far.

— Jo, den ringer, envisades han. Johannes Serdams klocka. Det är silfver i malmen.

De sista orden hördes knappt och när Douve lutade sig ned till honom, lefde han inte mera.

Douve satt kvar med sin döde faders hand i sin. Elden på härden mattades, bara emellanåt sprakade det bland bränderna och en fladdrande låga sköt upp, mörkret kom helt stilla, men på den djupblå himlen ofvan om lyret stod en stor ensam stjärna.

Det var då som Wilhelm Serdam knackade på dörren och trädde in, fastän ingen svarade.

Douve rörde sig inte från stolen, han hade tänkt på fjärran ting, han tyckte, att den dödes tankar smögo sig in i hans bröst, allvarsamma, heliga tankar.

Wilhelms röst nådde honom ur halvmörkret, men den störde inte hans ro.

— Förtappad har du gjort mig, Douve. Jag har blifvit till skam för min fader och mina syskon för din skull. Hvarför förledd du mig att söka den förtrollade lustgården?

— Ångrar du, att du varit där, frågade Douve.

Wilhelm tvekade, hans öron voro ännu fulla af syskonens gäckande speord och faderns maningar, ord om fördömelse och straff, men det lilla rosenbladet, som han gömt vid sitt hjerta, hviskade till honom att säga sanningen.

— Ångrar du dig, upprepade Douve.

Och nu kom Wilhelms svar:

— Nej.

— Gå då, sade Douve allvarligt — och tacka din Gud för att du fått skåda, det inte hvar man får se.

Wilhelm lade varsamt handen på klinkan.

Han hade glömt allt hvad han mera velat fråga Douve och gick sakta ut i den tysta, ljusa natten.

VII.

Johannes Serdams gårdar genljödo af larmet från hvardagens arbete. Det rasslade af kärror i portgångarne och mellan de långa huslångorna ned mot älfven tvistade borgare och bönder med Serdamens söner och handelsbetjänter om pris på tjära och timmer eller ull och hudar. Skeppare diflade om laster af salt och tobak och fiskare gjorde sig breda om hummerfångst och ostrontfäkt.

(Forts.)

Från scenen och estraden.

OM SMAK KAN MAN EJ TVISTA — NOG, har en gång en spirituell svensk sagt, och nog kunde valet af Djurgårdsteaterns senaste program, den franska farsen "Renées kärleksäventyr" af Catulle Barréz med fördel bli föremål för diskussion. Icke mindre omtvistad torde publikens smak kunna anses att skrafta åt detta uppskok på "Fernands giffermål" och "Spökhottellet", försedt med en del nya kryddor. Att närmare söka redogöra för innehållet är öfverflödigt. Victor Lundberg har den bärande rollen som Dautremont och publikens förjusning känner inga gränser öfver att återse sin favorit och aff än en gång få skåda honom i samma skepelse som i "Fernands giffermål". Den utmärkte skådespelaren har i alla fall skapat ett par verkligt komiska scener i tredje akten, som, det må erkännas, höjer sig något öfver de bägge föregående. Om de öfriga rollerna är föga att säga. Fru Castegren varierar sina från Vasateatern kända typer, fru Christiernsson är fäckt och fröken Riego ännu fäckare men ganska svag ännu som skådespelerska. Herrarna, utom Victor Lundberg, äro ganska jämnstruktare med undantag af herr Hagmans vaktmästare med sina Daniel Fallströmsmustascher. Man får hoppas, att Djurgårdsteatern nästa säsong bjuder på någonting mindre artificiellt och mer kvickt än Renées kärleksäventyr. ETH. K.

IDUNS SKÖNHETS-
INSTITUT.

Nr 13. Finns något förlitligt medel mot generande hårväxt? Är behandling med elektricitet oskadlig för hyn? E. L. Mot generande hårväxt anbefalles följande:

Svafvelbunden borium 90 gr. Vatten 360 gr. Blandas med pulvriserad kornstärkelse till en pasta, som anbringas på åsyftadt ställe. Då pastan torkat, tages den bort, hvarvid håren medfölja. Skulle huden bli irriterad påstrykes litet zinksalva. Upprepas vid behof. — Elektrisk behandling bör endast utföras av läkare.

Nr 14. 1) Äro de tandcremer och tandpulver, som föras i handeln skadliga för tänderna? Vore tacksam i så fall på upplysning om någon tandcreme eller tandpulver, som är oskadligt för tänderna och gör dessa hvita. X.

2) Vore tacksam på upplysning om något bra, oskadligt och enkelt medel mot mjäll i håret. Är det bra att använda finkam eller skadad den hårbotten? Borstning? Hur skall man sköta sitt hår för att få det att växa och bli tjockt samt hårbotten frisk? Skadar krusning af håret? Y.

1) Om tandcreme och tandpulver gäller samma regel som om andra toalettmiddel: den bästa kvalitén är oskadligast. Man kan använda hvilken af de brukliga tandcremerna som helst, blott man använder dem med måtta, d. v. s. ej mer än ett par gånger i veckan och de öfriga dagarna helt enkelt slammad krita, gärna tillsatt med någon arom. Därför bli tänderna både starka och hvita. Tandborsten föres vertikalt uppåt och nedåt öfver tänderna. Viktigt att rengöra tänderna på aftonen innan man lägger sig.

2) Mot mjäll anbefalles grundliga tvättningar med såpsprit, som ingndas i hårbotten så att den löddras sig riktigt och allt mjäll upprifves. Sköljes väl med litet ättika i första sköljvattnet. Se för öfrigt utförligare svaret på frågan nr 1 Idun för den 9 juli. — Finkam irriterar hårbotten för mycket. Borstning däremot välgörande med en god, ej för hård borste. Krusning med för het tång skadar håret och gör det glanslöst. Iakt-

tag försiktighet härvidlag eller lägg upp håret på papiljotter af sämskskinn, som finnas i handeln.

Stimulerande hårvatten. Ammoniak 15 gr. Renad sprit 2 1/2 dcl. Svafvelblomma 7 gr. Cantharid tinktur 15 gr. Glycerin 60 gr. Fosforsyrad kalk 7 gr. Kinabark tinktur 15 gr. Kan spädas ut med lika mängd glycerin och vatten, om huden skulle bli irriterad. — Masseras in i hårbotten.

Nr 15. Finnes någon hjälp mot hastig afmagring och slapphet i ansiktet? Tacksam för råd är »30 år».

Hastig afmagring kan endast bero af sjukdom; vänd er till en läkare i detta fall. Men försök att göda er en smula och för öfrigt föra ett hälsosamt lefnads sätt med måttlig motion, bad, etc. För slappheten i ansiktet tillrädes ansiktsmassage varje afton. Se beskrifning därpå i nr 28 af Idun, svaret på frågan 3.

Nr 16. Jag har ful hy röd näsa, särskildt vid köld och värme betäcker en ful rodnad nästan hela ansiktet. Har också mycket pormaskar. Är det bra med ansiktsbad? Bekymrad.

För att er hy skall bli jämn och bättre stå emot temperaturväxlingar bör ni hvarje afton behandla er som beskrives i svaret till frågan 3 i nr 28 af Idun. Men kom ihåg att det ej hjälper med att göra det någon gång, nej hvarje afton måste behandlingen upprepas utan återvändo. Ansiktsbad äro bra för någon gång, då man särskildt varit utsatt för smuts och damm. S. k. pormaskar aflägnas eller förekommas med ofvannämnda behandling, ty håller man huden skrupulöst ren, upprädda de sällan. Skulle de visa sig alltför envisa, så bestryk dem med nedanstående salva, som får sitta kvar en stund; massera sedan lätt och tryck försiktigt ut den svarta pricknen med renad vadd, doppad i sprit eller eau de cologne.

Salva för s. k. pormaskar. Salicylsyra 50 gr. Vaselin 50 gr. Blandas väl. Tvätta ansiktet väl i varmt vatten och tvål, innan behandlingen företages.

Nr 17. Finns något medel som för alltid och utan att huden tar

skada kan borttaga misspyrdande hårväxt å öfverläppen? Ung flicka.

Se svaret på frågan nr 13 i detta nummer.

Nr 18. Kan man med godt resultat och utan risk för huden använda sig af elektrisk behandling för generande hårväxt? Inga.

Är hårväxten mycket stark bör man låta ta bort den af läkare medelst elektricitet. I mindre svåra fall, se ofvan.

Nr 19. Finns något oskadligt medel att borttaga lukten af armsvett? Anna Lisa.

Det bästa medel mot armsvett är renlighet. Tvätta flera gånger om dagen med ljumt vatten och tvål och pudra med talkpuder, tillsatt med violret. — Byt ofta linne och undertröja.

Nr 20. Skulle Iduns Skönhetsdoktor vilja ge mig ett råd hur jag skall få bort mindre blodstrimmor från ansiktet, som uppkommit i vinter? Mångårig prenumerant.

Den åkomma ni talar om kan knappt botas med yttre medel. Dock bör ni försöka varna tvättningar åtföljda af ansiktsmassage enligt beskrifning i Iduns nr för 9de juli, frågan nr 3. En sådan behandling gör alltid huden mjuk och frisk. Blodstrimmorna — en utvidgning af blodkärlen — ha troligen uppkommit genom för hastig temperaturväxling eller öfveranstängning, kanske i förening med något hårdt åtsittande klädesplagg eller annat tryck. Bada, promenera, gymnastisera, men hvarje dag, ej någon enda gång; drick rikligt med vatten, helst varmt, mellan målen och för lämplig (afförande) diet.

Nr 21. Vore mycket tacksam för råd att bli af med bruna fläckar i ansiktet omkring munnen. hakan och ögonen. Bekymrad.

Daglig tvättning med vätesuperoxid torde borttaga de bruna fläckarna, om de ej äro alltför inrotade. Men akte ögonbrynen för vätskan.

Nr 22. Hur skall jag blifva af med ffinnar och för öfrigt fetma i ansiktet? 15-årig J.

Något af nedanstående tinktur uthälles i en liten skål, och finnar tvättas därmed några gånger om dagen.

Tinktur: Utfälld svafvel 3 gr; glycerin 3 gr.; rosenvatten 110 gr. Sköt er för öfrigt förståndigt, se till att afföringen är god, åt mycket frukt, drick vatten mellan målen samt rör er mycket i friska luften. — Fetman i ansiktet ger sig så

småningom af sig själf då ni blir äldre.

Nr 23. Hvad skall man göra för bruna fläckar i ansiktet? Fläckarna förekomma i pannan längs hårfästet samt på kinderna. Fåfång.

Se svar till »Bekymrad». Men akta att intet af vätskan kommer i beröring med håret, ty då blekes det.

Nr 24. Finns något medel att aflägsna ögonpåsar? Marianne.

Är ni ung och har s. k. ögonpåsar, råder jag er att tala vid läkare, ty det måste bero på sjuklighet, och då hjälpa inga yttre medel.

Nr 25. Jag älskar solen och vill bli brynt af dess strålar, men tyvärr fjällas huden och på läpparna uppstå otrefliga blåsor. Vore tacksam för ett medel att förebygga detta. Skårgårdstös.

Tvätta er om aftnarna i ansiktet med ljumt vatten och mild tvål; så litet som möjligt om morgnarna. Massera in en god hudcreme och pudra ansiktet, innan ni utsätter er för solljuset. Pudret bör till större delen torkas af, så att det ej synes.

Nr 26. »Bekymrad 17-åring», »Prenumerant 1914», »Lady Jane» och »Elsa S. Göteborg», begära alla råd mot ffinnar, pormaskar och fet hud.

Svar: Först och främst ytterlig renlighet, tvättning med varmt vatten och god tvålart om aftnarna, åtföljd af ansiktsmassage med någon fin hudcreme. Se för öfrigt svaret till frågorna 3 i nr 28 samt 16 och 22 i detta nummer. — Det hjälper ej med någon enstaka behandling. Ihärdighet är nödvändig för att uppnå önskad resultat.

Nr 27. Har beaktat svaret till »Frågis» och vore tacksam för ytterligare råd i samma ämne. Som min hud är ganska fet, är det då lämpligt använda hudcreme? Är creme- och puder Simon att rekommendera, eller hvilka sorter anses bättre? Ingnides cremen med fingertopparna eller med bomull? Är pudervippa eller bomullsvadd att föredraga? Är puderpapper bra? Har stark färg och rodnad lätt, hvilken färg bör jag då använda på pudret, hvitt, skärt eller brunt? 33 år.

Den skinnande fetman på huden går bort, om ni hvarje afton tvättar ansiktet i varmt vatten och tvål. Hudcreme bör användas för att kunna utföra massagen, men tag helt obetydligt därpå. Hvilken fin hudcreme som helst kan användas. Den masseras in med fingertopparna och flatsidorna af händerna. — Puderpapper eller renad

vadd, hvilket ni själf föredrar. — Puderpapper kan ej ersätta puder men svalkar, då man är mycket varm och svettig. Är bra på resor att borttaga damm och svett. — Använd ej enbart hvitt puder, tillsett något litet skärt eller brunt, beroende på om ni är blond eller mörk. — Rispunder eller talkpuder är bäst.

Nr 28. Var vänlig gif ett råd hur man skall kunna ta bort mycket misspyrdande fräcknar beder Mångårig prenumerant.

Se svaret på frågan 12 i nr 28. Ett annat recept: Ichtjol 0,20, Gellanth 0,30 — hvilket påstrykes om aftnarna efter tvättning med varmt vatten, sedan lika med frågan 12.

Nr 29. Hur kan man själf massera bort rynkor och veck kring ögonen? Finnes något annat medel att förekomma rynkor? Vivi.

Kan endast rekommendera massage efter tvättning i varmt vatten. Utför massagen noggrant med fingrarna och flata händerna uppåt och utåt hvarje afton, så blir huden jämn och rynkorna ej så synbara. Ni kan till en början tvätta ansiktet i följande lösning före massagen: Koka 85 gr. pörlgrün i något mer än 1/2 liter vatten, tills limämnet är utdraget. Silas upp och 25 droppar benzoätinktut tillsätts. Se utförligare svaret på frågan 3 i nr 28.

Nr 30. Jag är 19 år och har sedan några år tillbaka lidit af röd, narig och småfinnig hy. Jag har hoppats att det skulle bli bättre, men i stället tycks det bli sämre dag för dag. Huden är mycket fet och porerna öppna, och det värsta af allt är att huden på näsan är sämre, d. v. s. rödare och fetare än den öfriga ansiktshuden. Jag har rådfrågat hudläkare och försökt en hel del medel, men allt förgäves. L. G.

Ni bör behandla er så som står angifvet i svaret på frågan 3 i nr 28. Rodnaden på näsan kan afhjälpas genom förständig diet, lagom motion och gymnastik, så att blodcirkulationen blir lifligare. undvik dessutom hetsig mat och dryck och laga att ni har afföring hvarje dag. Ni kan också försöka omslag på näsan om nätterna med följande lösning: Salmiak 4 gr. Gårfsyra 2 gr. Glycerin 56 gr. Rosenvatten 84 gr.

Fru Skönhetsdoktorn.

RIS

är det mest använda av alla näringsmedel på jorden.

Miljoner

människor i de tropiska länderna livnära sig nära nog uteslutande av ris och besitta likväl en outtröttlig arbetskraft och uthållighet.

HULTMANS RENA CACAO

Det bästa Ni kan giva dem!

SJU
dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

GAHNS
Farena-crème.
En kund skriver därom:
»Farena Hafre-crèmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de allra vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»
Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala.
Kungl. Hofleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 13-19 AUG. 1916.
SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; äggrora med råkor och sparris; mjölk; kaffe eller te med hafrekäx. Middag: Kräftsoppa; kycklingar, stekta i ugn med brynt potatis och salader; turska bönor med rördt smör; hallon med frusen grädde.
MANDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling med frukt-kompott; fattiga riddare med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Riskroketter med svamp och stufvade spritarter; filbunke med hallon.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med grädde och lök; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt kalfbog med kokt potatis; plommonkompott med vispad grädde.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk blomkålspur; gädda, stekt i filer med pressad potatis.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa; fransk brödpudning med sylt.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; strömmingslåda med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Köttfärs med stufvade makaroner; surmjölk.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt korf med stekta ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Salt lax med stufvade potatis; majsenkräm med mjölk.

RECEPT:
Kräftsoppa (f. 12 pers.). 3 tjog stora eller 4 tjog små kräftor, 6 lit. kokande vatten, 1 hg. groft salt, 3 dillstånd, 150 gr. smör, 3 1/2 lit. fiskbuljong eller klar buljong, 90 gr. mjöl salt, socker, cayenne, 1/2-1 dcl. mader eller scherry, 2-3 äggulor, 1 dcl. tjock grädde, 1 burk grön sparrisknopp (1/4 lit.).
Beredning: Kräfterna sköljas, läggs i vattnet, tillsatt med saltet, och få koka 10-15 min., allt efter storleken, och bör helst kallna i spadet. — Köttet tages ur stjärternas, tarmen tages bort och stjärternas skäras itu på längden samt serveras sedan i den färdiga soppan. — Magen tages bort ur skalén, och dessa stötas mycket fint i stamortel tillsammans med smöret, hvarefter massan läggs i en kastrull och får under omrörning fräsa öfver elden 10 min., då den kalla buljongen tillsättes. Soppan får därefter sakta koka med lock omkr. 1/2 tim. Den passeras och får stå en kvart, så att kräftsmöret hinner flyta upp till ytan. Smöret skummas af och fräses med mjölet 2

min., buljongen spådes på, litet i sänder, och soppan får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna och vinet. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen och soppan hälls i under vispning. Kräftstjärternas läggs i tillika med sparrisknopp, som värmts i vattenbad, och soppan serveras mycket varm.

Kycklingar, stekta i ugn (f. 6 pers.). 3 kycklingar på omkr. 1/2 kg. st., 4 msk. smör (80 gr.), 1/2 msk. salt (8 gr.), 2 dcl. god buljong.
Beredning: Kycklingarna plockas, svedas, skäras upp i ryggen, urtagas, sköljas mycket väl och torkas. Smöret brynes i en långpanna, kycklingarna läggs med bröstet ned och brynas öfvanpå spisen, under det de ösas flitigt med smöret i pannan. De vändas, beströms med saltet, spådes med den heta buljongen och få steka i ugnen, tills de äro möra, eller 15-20 min. Under tiden öfverösas de flitigt. Kycklingarna klyvas, uppläggs på stekta brödkruntonger, garneras med brynt potatis, salad och persilja. Serveras med grönsalad och vinbärsgelé. Såsen serveras som sky, då den silas, skummas kokas ihop och afsmakas, eller och afredes den och tillsättes med grädde.

Frusen grädde (f. 6 pers.). 4 dcl. extra tjock grädde, 1 msk. socker (15 gr.), 1 msk. vaniljsocker.
Beredning: Grädden vispas med sockret till hårdt skum och smaksättes med vaniljsockret, om så önskas. Den fryses därefter i glacemaskin, uppläggs med sked i silfverskål och serveras till frukt. — Den kan äfven packas i glaceform, som därefter får stå 1 tim. i is och salt. Uppställes och garneras med kokt frukt. — Grädden kan äfven blandas med 3 dcl. fruktjur och frysas på samma sätt.

Riskroketter med svamp (f. 6 pers.). 1 dcl. risgryn (100 gr.), 1 lit. vatten, salt, 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 10 gr. torkade toppmurklor, vatten, salt.

Sås: 3 msk. smör (60 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 3 dcl. mjölk; 1 dcl. svampspad, 2 äggulor, salt hvitpeppar.
Till panering: 4 msk. mjöl (40 gr.), 2 ägg, 2 tsk. matolja, salt, hvitpeppar, 1 1/2 dcl. stötta skorpor.
Till kokning: 1 kg. kokossmör.

Beredning: Risgrynen sköljas i varmt vatten, påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka, men ej falla sönder. De upphållas i durkslag, öfverspolas med kallt vatten och få afrinna. Toppmurklorna sköljas, skällas i hett vatten och vattenläggs dagen före de skola kokas. De kokas i samma vatten de legat i blöt, få afrinna och hackas fint tillsammans med champinjoner. Svampen fräses därefter i smöret, tills det är klart, då den klämmed upp ur smöret med en sked. Mjölet fräses med smöret 2 min., mjölken och svampspadet spådes på, och såsen får koka 5 min. De uppvispade äggulorna tillsätts, risgrynen och svampen iröras och stufningen afsmakas med kryddorna. Massan slås upp på ett fat, väl smordt med smör, samt öfverstrykes med smör på ytan, så att den ej hårdnar. — Då massan är fullkomligt kall, tages däraf med sked portioner (omkr. 50 gr.), som läggs på ett bakbord, beströdt med mjölet och formas aflånga eller runda. De doppas i de hårdt vispade äggen, blandade med matolja och smaksatta med salt och hvitpeppar. Rullas därefter i de fint stötta skorpor och få ligga 1 tim. att hårdna. Kroketterna kokas gulbruna i hett kokossmör och uppläggs på gräppapper att afrinna. Garneras med persilja och serveras mycket varma med stufvade spritarter.

Stekt kalfbog (f. 6-8 pers.). 2 kg. kalfbog, 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 4 färska eller 1/2 hg. torkade äpplen, 3 msk. smör (60 gr.), 3/4 lit. kokande buljong eller vatten.
Beredning: Köttet torkas med en duk, urviden i hett vatten. Bogbladet utskäres försiktigt och hugges i bitar; därpå kokas buljong att spåda steken med. Köttet inignes med kryddorna och fylles med de skalade och i skifvor skurna färska äpplena eller och med de väl sköjlade ringäpplena samt hopsy. Det stekes därefter i ugn eller gryta. Serveras med kokt potatis och afredd sås, tillsatt med grädde. Kalfbogen kan äfven fyllas med färs och stekas på samma sätt.

Gädda, stekt i filéer (f. 6 pers.). 2 gäddor på 750 gr. st., 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 ägg, 3 msk. fint stötta skorpor.
Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. fiskbuljong (kokt på hufvud och ryggben), 1 tsk. salt (5 gr.), 2 dcl. tjock grädde.
Beredning: Gäddorna fjällas ej, renas, sköljas, torkas skäras i filéer, och ryggbenet jämte alla småben borttagas. Filéerna läggs med skinnsidan mot skärbrådan, och

Intet besvär med vin, konjak kaffe, saft eller dylikt vid begagnande af Apoteket Vasens Laxermarmelad, det behagligaste afföringsmedel som existerar. På alla apotek.

D. B. C.
Flytande Putskräm för metaller.
Pröfva den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt.
Fabrikanter: Dorch, Bäcksin & Cos A.-B. GÖTEBORG.

Five o'Clock Tea
utmärkt arom
mycket intyckt
i bleckburk à
1 kg kronor 6-50
1/2 ~ 3-25
Percy F. Luck & Co. AB

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850 är Värmlands största och äldsta tidning.

CLOETTAS GULD-CACAO
I vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

CHESEBROUGH'S Vaseline
Inregistr. Varmärke
»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen.
Profusk å 10 öre erhålles öfverallt.
Det är fullkomligt utan smak. Hvarje apotekare, såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikanternas namn **Chesebrough Mfg. Consd. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.
Filial i London, 42 Holborn Viaduct
Var försiktig med efterapningar. De skada i stället för att hjälpa dig.

SINGER
ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN

Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klöna barn i alla åldrar. Bok om barns uppfödning gratis och franke från Mellin's Food Depot, Malmö.

FAXIN
Bästa putsmedel för alla metaller.

I sockerbristens dagar bör man konservera frukt och grönsaker genom torkning. Lämpigaste apparater härför erhållas från **HVILANS MEK. VERKSTADS AKTIEBOLAG, KRISTIANSTAD.**

KODAK AR BÄST
PRISLISTA GRATIS och FRANKO
HASSELBLAD FOTOGRAF AB Göteborg
AKTIEBOLAGET HASSELBLAD SCHOLANDER, STOCKHOLM

PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier. FLASKOR OM 50 ST. KR. 1.25
SÄLJAS ÖFVERALLT
A.B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A VESTERBERG.

Agra
Yog-Margarin

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

Ställning den 31 Juli 1916.

Tillgångar:

Kassabehållning	2,530,741:22
Obligationer	13,437,002:40
Fastigh. o. inventarier	5,171:671:06
Reverser mot säkerhet	75,310:429:50
Växlar	42,225:645:98
Kreditiv- och Löpande räkningar	15,468,389:71
Hos inhemska banker	787,893:96
» utländska banker	16,576,987:82
Å andra räkningar	6,541,522:79
Kronor	178,050,284:44

Skulder:

Aktiekapital	20,000,000:—
Reservfond	7,250,000:—
Pensionsfond	259,094:71
Deposit. o. Kapitalr.	67,890,312:18
Sparkasseräkning	39,249,734:62
Giro- o. Löpande räkn.	17,968,466:91
Postremissväxelräkning	2,575,543:20
Till inhemska banker	6,825,888:21
» utländska banker	4,906,626:47
Af utl. banker ins...	2,490,786:36
Å andra räkningar	8,633,831:78
Kronor	178,050,284:44

Vantar & Strumpor

MEÐ **Lejon** MÄRKET!

FÖRSÄLJAS
I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
& KORTVARUAFFÄRER

köttet skäres från skinet med en spetsig knif. Filéerna gnidas därefter med saltet och få ligga 1 tim., torkas äno, penslas på båda sidor med det uppvispade ägget och beströs med stötta skorpor. En aflång fiskform med lock smörjes med hälften af det kalla smöret, filéerna läggas i med den tunna sidan mot den tjocka, så att de ligga jämnt, resten af smöret lägges i flockar ofvanpå, buljongen och grädden spådas på. Locket sättes på formen, och fisken stekes omkr. 20 min. i varm ugn. Serveras med presad potatis. — Saknas fiskform skäras filéerna i 3 1/2 cm. breda bitar tvärs öfver, dessa doppas i uppvispadt ägg och vändas i hvetemjöl. Fisken brynes därefter hastigt i hälften af smöret i en stekpanna och lägges i en smord pajform. Resten af smöret lägges i flockar ofvanpå, buljongen och grädden tillsätts. Ett lock lägges på formen, som därefter sättes in i ugnen, och fisken får steka omkr. 20 min. Den serveras ur formen. — Filéerna kunna skäras i 3 cm. breda bitar tvärs öfver, dessa doppas i uppvispadt ägg, vändas i stötta skorpor, stekas i smör ofvanpå spisen, öfvergjutas med litet brynt smör och serveras till stufvad spenat eller till smörgåsbordet.

Fransk brödpudding (f. 6 pers.). 1/2 lit. mjölk, 1/2 stång vanilj, 120 gr. socker, 130 gr. brödkrämm, 2 hela ägg, 3 äggulor, 2 äggvitor. Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Fruktförvaring
Fruktthyllor,
Fruktskåp, Frukt-
torkningsapparater,
Torkkramar
för grönsaker och
frukt, Trädgårds-
stegar, Fabriks-
och Trappstegar,
Trappstolar m. m.
Begär pris från
Rönneådalens
Aktiebolag,
Stockamöllan. T.
Tel. 5.

BLOMSTERLÖKAR
direkt från Holland
till odlingspris. Ill. katalog gratis.
E. H. KRELAG & SON, Haarlem,
(Holland) Etabl. 1811.

Beredning: Mjölken kokas upp med vaniljstången och sockret, brödet blötes däri, och massan passerar genom härsikt samt får kallna. Då tillsätts de hela äggen och äggulorna, och massan arbetas väl. hvarefter de till hårdt skum slagna äggvitorna nedskäras. Massan slås i smord och brödbeströdd kranform och kokas i vattenbad omkr. 1 tim. uppstjälpes och serveras med sylt eller ock med vin-, vanilj- eller fruktsås.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.
25 år har svar att afhämta på Iduns expedition.
Mor i Klagsta. Antages ej. Max Alm, Aster. Dikterna kunna ej användas.
Anitra. Er dikt har en poetisk fläkt, men vi ha så många dikter inne, att vi ej kunna antaga den. Möjligen en annan gång.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.
»Smäländska.» Annonsen kostar kr. 3:— pr gång. Likvid i postanvisning.
»Anna.» Hudiksvall. Annonsen kostar 3 kr. Resterande belopp insändes i postanvisning.

Hvad är "Mormors hårbalsam"?

"Morgonstund har guld i mund" är sanning och Ni bör därför strax sända oss en order, ty då gör Ni fördelaktigt inköp. Vi föra ca 11.000 olika artiklar av bästa kvalitet till låga priser.
Ähln & Holm, Stockholm.

KLÄDDENS HUSMODERSKOLA
NYLAND (vid Ångermanälven),
börjar sin 2:a termin den 1 september 1916. Prospekt och ref. på begäran genom föreståndarinnan Fru Sigrid Odlund, Nyland.

Kvinnligt Yrkesregister

utkommer om några dagar och erhålles å dess expedition, Hamngatan 5 A. samt i boklådorna. Pris 1:50, porto till landsorten 20 öre.

Husvarna Central Bobbin

utmärker sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, kort nål, stor hållbarhet mot slining och stor spole. Arbetar därför alltid till ägarens belåtenhet.
En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

Vid syltning och saftning för man rådfråga »Lilla Hjälpreddan i köket» av Ingeborg Zethelius. 600 billiga, goda recept. 8:e uppl. inb. å 1.50. Lars Hökerbergs förlag.

Klipp ur annonsen!
SYLT och SAFT
bli hållbara med eller utan socker. Bruksanvisning m. m. erhålles omg. fritt mot 1 (En) kr. i postanvisning. Obs.! Uppgif tydlig postadress!
MALMÖ VINAKTIEBOLAG, MALMÖ.

Afmagringsväl,
— absolut verkande — oskadlig. —
Pris kr. 4:50 + porto. Förs. disk.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

Turkiska badet

i Malmörbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

Skönhet.

En behaglig toalettval är oumbärlig för alla, som önska bevara hyn fraiche till ålderdomens dagar. För att höja sitt utseende bör man undvika alla skarpa och underhaltiga toalettmedel och i stället för sådana endast använda YVY-Tvålen, ty på kort tid borttager den finnar, fränar, pormaskar, rynkor och visnen hud samt vid ständigt begagnande lönas uthållighet med ett alltid ungdomsfriskt yttre.
YVY-tvål säljes i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

ÖSTERLIN & ULRIKSSONS
TEKNISKA FABRIK, Ystad.

Studera ungdom!
Goda hem och pensionat för inackordering anmälda å

B. Wimans Byrå.
Hamngatan 5 A.
A. T. 21763. R. T. 12922.
Adresser jämte referenser och öfriga upplysningar mot insändande af porto.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 33.
HATTKÖPET.

Personerna här ofvan äro ute för att köpa sig hvar sitt exemplar af de hufvudbonader vi se öfverst å bilden.

Hur utföll köpet?
Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 1 sept. 1916. Å kuvertet, som bör vara försedt med Svenska nationalföreningens mot tuberkulos välgörenhetsmärke, angifves »pristäfling nr 33».

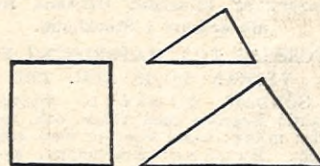
De två första rätta lösningar som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: första pris 10 kronor, andra pris 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 29.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa kontantprisen: Första priset: Fr. Gertrud Abrahamson, Klostergatan 27, Jönköping. Andra priset: Fr. Beda Larson, Låroverksgatan 2, Borås.

IDUNS TIDSFÖRDRIF.

SAMMANLÄGGNINGSS-
UPPGIFT.

Klipp ut 5 kvadrater och 8 triangelar, 4 af hvardera storleken, allt lika med teckningen, och bilda där-af en kvadrat.

LÖSNINGAR TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 32

REBUSEN: Ångaren Lusitanias undergång.
FYRKANTIG NÖT: Oder, Dora, Eros, rast.
PALINDROMEN: Suez—Zeus.
ARITMOGRYFEN: Kongsvinger, nog, Norge, Nero, svin, gris, vinge ingen, Inger.
SJU ORD I RING: linne, Nero, Rosa, Sara, rata, tama, Malin.

Stora syster: "Vi ska be mamma riktigt vackert, så köper hon alltid den fina Florodol-tvålen åt oss"

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrka afskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

FRANCAISE får genast eller något senare plats på landet såsom sällsk. åt en 22 års flicka. Sv. t. »Maja v. E.—, Altuna p. r.

I ETT STILLA, ENKELT HEM på landet önskas till 1 sept. en allvarlig, skicklig och undervisningsvan guvernant för 2 barn i ålder 11 och 9 år. Betyg, ref. och löneanspråk insändas till »Fack 2», Edsbro.

LÄRARINNA önskas för 11-årig gosse att läsa 2:dra klassens elementarskolekurs under ingående läsår. Svar med löneanspråk och helst foto, som återställs, ingifves före 15 inst. ang. till kyrkoherden R. Mattson, Hassela, Franshammar.

BILDAD, anspråklös flicka kan mot fritt vivre/erhålla plats i Uppsala hos äldre dam. Ref. lämnas och önskas. Svar till prostinnan Ekström, Järna.

INTELLIGENT DAM, gärna af stadsgård ålder, erh. angenäm syssl. å mindre kontor i Sthlm som chefs sekreterare. Fordr.: kunskap i bokföring, maskinskrifning och stenografi samt i tyska, tal och skrift, engelska, skrift. Ryska språket skall studeras på bekostnad af firmen. Afön. 150 kr. pr mån., 3 veckors semester. Kontorstid 10—4. Tilltr. 1 okt. Svar märkt »Sekreterare», adr. S. Gumælii Annonbyrå Stockholm f. v. b. före 15 aug.

ORDENTLIG, frisk, pålitlig flicka, kunnig i enkl. matlagn. o. bakn. samt villig utföra alla i ett hem förek. sysslor, får bra plats 1 sept. i liten familj (3 pers.) i bruks-samhälle. Eget rum. Barnjungfru och gårdskar finnas. Betyg och rek., helst med foto samt lönepret. till »Prästhem», Iduns exp. f. v. b.

GUVERNANT sökes för 9-årig gosse på landet i närh. af större stad i mellersta Norrland. Sökande bör om möjl. vara något slöjdkun. samt musikalisk och hafva ett hurtigt och bestämt sätt. Betyg och ref. jämte uppg. om löneanspr. torde sändas till Iduns exp. under märke »Norrlandsguvern.»

BILDAD FLICKA, kunnig i enklare matl. önskas som hjälp och sällsk. åt ung lärarinna. Sv. snarast möjligt till »Hösten 1916», Lundsbrunn.

ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS flicka önskas till 1 sept. att läsa upp 3 barn i allm. lärov. andra kl. samt att underv. i musik. Sv. t. »Duglig», Eskilstuna p. r.

BARNFRÖKEN. Bättre flicka, enkel, ordentl. o. pliktrogen samt något kunnig i sömnad o. handarb. erh. plats från och med 1:sta sept. ss. barnfröken hos familj i Halmstad med två barn resp. 6 o. 1 1/2 år. Svar med betyg, foto och ref. samt löneanspr. torde snarast sändas under adress Fru Elin Granqvist, Villa Ljungbacken, Skälderviken.

ENKEL, anspråklös flicka, van vid arbete i ett landtshus, kunnig i enkel matlagn. o. bakn., får plats 15 aug. eller 1 sept. i större landt-hem nära Sthlm. Svar med foto, rek. och lönepret. till Riddersviks gård, Hasselby villastad.

EN BÄTTRE FLICKA, som är villig delt. i husl. göromål mot fritt vivre, önskas till herrgård i Småland. Jungfrur finnas. Svar till »November 1916», Växjö p. r.

BÄTTRE FLICKA, enkel, frisk, dugl. arbetsam, kunnig i matlagn. o. sömnad, villig delt. i städt. m. m. får plats 1 sept. i Stockholm. Sv. med bet. och lönepret. till »Läkarehem», Hälby brun.

UNG, BILDAD, pålitlig och barnkär flicka, helst ngt ykunnig, erh. plats att sköta 2 barn, 1 o. 2 år, och för öfrigt delt. i förek. görom. Familjemedlem. Svar med foto, ref. och löneanspr. t. »Godt humör», Iduns exp.

EN BILDAD anspråklös flicka fullt hemma uti matlagning samt alla inom ett hem förek. göromål, som vill åtaga sig att på egen hand sköta tre personers hushåll, erhåller god plats 1 september. Svkunnig har företräde. Sv. t. »Ordning», Nordiska Annonb., Göteborg.

HUSHÄLLSPRÖKEN kunnig i all slags matlagning, slakt, syltning och konservering samt med förmåga att handläda tjänare kan erhålla anställning vid sinnesslånst. å Stretred den 1 eller 24 nästk. okt. Lön 300 å 400 kr. pr år och fritt vivre. Sökande hänvände sig till anst. husmoder adr. Källered. Tel. Mölndal 18.

BÄTTRE FLICKA kunnig i matlagn. o. husl. göromål, erh. plats att ensam sköta litet hem åt enkanen samt 9-årig flicka. Hjälp med gröfre göromål erh. Sv. t. John Larsson, Falkenberg.

GUVERNANT med goda studentbetyg erhåller till hösten plats att underv. 5—6 barn i ålder 15—9 år i vanl. skolämnen, språk, samt helst även musik. Sv. m. uppg. på lönepret. o. foto till F. O. L. Strömbäck, Umeå.

ELEMENTARBILDAD småskollärarinna, som är villig deltaga i husliga göromål, erhåller plats som guvernant i familj på landet. Sv. till »A. B.», Iduns exp. Stockholm.

LÄRARINNA önskas till hösten i enkelt hem på landet att läsa 2:dra och 4:de klass kurser med 2:ne flickor samt även undervisa i musik. Löneanspråk, betygsafskr. foto o. ref. sändas till »Landtbrukare», Brodalen.

EXAMIN. BARNSKÖTERSKA, enkel frisk o. pålitlig erh. tillfäll. ev. stadigvarande plats för vård av 3 barn 9—5 år och 8 mån. Sv. jämte betygsafskr. o. foto samt uppg. å lönepret. till landskamr. C. F. Johanson, Linköping.

BARNFRÖKEN, enkel och arbetsam, kunnig i sömnad och husliga göromål samt kompetent att läsa läxor med barn och helst något musikalisk, för plats instundande september månad hos direktörsfamilj i Göteborg. Barnen i ålder 10—5 år. Svar med betygsafskrifter, lönepretentioner samt uppgift å referenser emotes till sign. »Anspråklös och gladlynt», Svenska Telegrambyråns Annonssafdelning, Göteborg.

Barnfröken

bildad, språkkunnig (tyska spr.) van vid sömnad och handarbete samt med någon kannedom i sjukvård och sysslor förek. i finare hem, sökes af stockholmshälfamilj för 5 års flicka inst. höst el. tidigare. Sv. med uppgift om ref. o. lönepret. åtföljdt af betygsafskr. o. foto till »Stadgård o. omtänksam», Iduns exp.

Vid elementarskolan för flickor i Kalmars är för höstterminen — event. även för vårterminen — plats ledig för vikarierande lärarinna med undervisningsskyldighet i handarbete och teckning på skolans olika stadier. Full tjänstgöring (24 å 26 timmar). Lön enligt lag. Ansökan, ställd till skolans styrelse, torde före den 20 aug. insändas till undertecknad. (Adr. Elementarskolan för flickor i Kalmars).

FRIDA HELLSTEDT, Föreståndarinna.

Barnsköterskor och barnjungfrur erhålla goda platser genom Svenska sjuksköterskebyrå, Göteborg, Kungsgatan 21.

Energisk, musikalisk

allvarligt sinnad lärarinna önskas i enkel, naturskönt belägen prästgård nära Ornskölsvik att underv. 4 barn i 1:sta o. 2:dra kl. samskolekurs. Sv. med foto, ref. och lönepret. snarast till kommin. J. Näslund Sjölevad.

Elevplats finnes ledig

å Kronpr. Margarethas vårdanstalt, Kullsvedens station. Fordringar: elementarbildning och friskbetyg. Vidare genom föreståndarinnan.

Barnsköterska

ej under 25 år, som vill åtaga sig vården om 4 barn (1/2—7 år) i affärs-hus, där frun deltagit i affären, får bra plats 24 okt. innevarande år. Svar med foto, betyg och rek. till »Bra lön», Snällposten, Lund.

[Snäll och ordentlig flicka

helst landtbrukardotter, får plats som ensamjungfru i liten familj boende i bekväm villa i bruksamhälle i Värmland. Sökande bör vara frisk och åga arbetsförmåga. Svar med uppgift om komp. och rek. till »Eget rum, godt bemötande» und. adr. S. Gumælii Annonb., Sthlm f. v. b.

För anställning i Mörlunda kommun, med 6 månaders ömsesidig uppsägning, har fullt kompetent, ogift sjuksköterska att anmäla sig. Betyg jämte löneanspråk i kontanter i ett för allt insändes före den 15:de september till Kommunalnämndens ordf. i Mörlunda som lämnar vidare upplysningar. Mörlunda den 2 augusti 1916. Kom mittérade.

Lärarinna.

Till 1:sta sept. önskas en energisk sem.-bildad lärarinna att läsa med tvänne gossar, 8 och 10 år. Svar med lönefordringar, betygsafskr. och upplysningar till »Bruksamhälle, Småland» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

Hushållerska

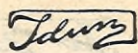
erhåller nu genast eller till hösten plats i prästgård i Dalarna. Sökande bör vara 30—40 år, allvarligt sinnad samt fullt kompetent att sköta ett hem. Svar med löneanspråk, rek. o. foto till prostinnan Hedda Ericsson, By prostgård, Bredgrind.

Gebildete Deutsche oder Schweizerin

am liebsten eine Lehrerin, Französisch, Englisch und Mathematik gut beherrschend, findet bei einer Stockholmer Familie am 1. September oder später Stellung. Antwort nebst Photographie und Angabe von Referenzen wie auch Gehaltsanspr. unter »Angenehm familjemedlem», Iduns exp.

En bättre, verkligt barnkär flicka,

som vill åtaga sig att sköta tre barn i ålder 4, 3 och 1 1/2 år, erhåller god plats hos köpmansfam. i stad. Sv. med betyg, lönepret. o. foto till »S. B.», Ystads Annonbyrå, Ystad.

Å Skaraborgs och Elfsborgs läns anstalt för sinnslösa finnes plats ledig i nästa okt. för en öfersköterska å Vårdafdelningen. Den sökande bör vara kunnig i sjukvård (helst examinerad), åga förmåga att praktiskt ordna arbetet för sköterskorna, hafva uppsikt öfver kläd- och linneförrådet m. m. Begynnelselönen 500 kr. och allt fritt. Betyg jämte rek., åldersuppgift samt foto torde före den 27 aug. insändas till Föreståndarinnan, Johannesberg, Mariestad.

Undervisningsvan lärarinna,

kompetent att undervisa tvänne gossar i elementarskolans andra klass, erhåller plats hos disponentfamilj i Värmland instundande 1 sept. Sökande bör även kunna meddela undervisning i sång och pianospelning. Svar med betygsafskr. rek. lönepret. och foto torde sändas till »Värmlandsfamilj» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bildad föreståndarinna

sökes af större bolag i Skåne att förestå pensionat för tjänstemannakåren. Sökanden bör vara intresserad af att ordna behagligt och angenämt för pensionärerna. Svar med foto samt uppgift å ålder, ref. och löneanspråk torde sändas under märke »Förste oktober», Svenska Telegrambyrå, Malmö.

Plats finnes bättre flicka

för en verkligt duglig och huslig som är villig tillsammans med husmor sköta ett 5 personers hushåll. Inga mindre barn finnas. Sv. med foto, som återsändes, samt uppgift om lönepretentioner till Box 46, Karlshamn.

PLATSSÖKANDE

UNG LÄRARINNA, undervisningsvan, (högre komp.) önskar plats, helst i tjänstemannafam. vid bruk i Bergslagen, att läsa med 1 å 2 barn. Äfven musik. Sv. t. »D. C.», Leksand p. r.

HUSHÄLLSKUNNIG FLICKA önskar plats i godt hem att förestå hem eller vara husmoder behjälplig. Sv. till »26 år», Frändefors p. r.

BILDAD FÖRLOVAD FLICKA från godt hem, som genomgått hushållskurs önskar mot fritt vivre, under kunnig persons ledning förkofra sig i ett landtshusläs skötsel. Sv. t. »H. 1 sept.», Mariefred p. r.

UNG FLICKA med normalskolekomp. önskar plats som guvernant. Tacks. för sv. t. »Hösten 1916 18 år», Iduns exp. f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna önskar plats i familj. Undervisar äfven nybörjare i tyska. Deltager också i sömnad om så önskas. Sv. till »Cecilia 1916», Vinninga.

SKOLKÖKSLÄRARINNA, något kunnig i vegetarisk matlagning, önskar lämplig anställning. Sv. t. »Praktisk», Iduns exp. f. v. b.

HUSFÖRESTÅNDARINNEPLATS sökes till 1 sept. af medelålders bättre flicka. Sökanden är sparsam, arbetsam och ordningsfull samt äger flerårig vana vid större landtshusläs. Goda bet. och ref. finnas. Svar till »Glad humör E.», Höfersby p. r.

PLATS I SJUKVÅRD önskas å sjukhus eller privat. Har haft privatvård o. van vid sinnessjukvård. Sv. t. »God omvårdnad», Iduns exp.

2 ELEMENTARBILDAD, musikaliska flickor önska plats som barnfröken och att gå frun tillhanda. Ref. finnas. Sv. till »Familjemedlemmar 1:sta okt.», Iduns exp.

UNG FLICKA önskar plats i fam., där jungfru finnes, att hjälpa till med förekommande göromål inom hemmet. Vill anses som familjemedl. Sv. o. vidare upplys. inom 12 dagar till Greta Peterson, Varfvet, Västervik.

UNG, BARNKÄR FLICKA af god familj önskar plats som sällskap och hjälp där jungfru finnes. Är villig deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Svar till »Musikalisk 19 år» under adress S. Gumælii Annonb., Sthlm, f. v. b.

UNG NORRLÄNSKA önskar till hösten plats som nattsköterska å lasarett eller privatvård. Svar t. »20 år», Villa Jotunhem, Mörsil.

PLATS som husföreståndarinna önskas till hösten eller längre fram af därtill fullt kompetent dam. Svar till »Pliktrogen», Skara p. r.

UNG BÄTTRE GÖTEBORGSKA önskar för omväxling komma till prästgård på landet för att mot fritt vivre deltaga i alla lättare husliga sysslor. Svar till »1 sept.-16», Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

GUVERNANTSPLATS önskas af undervisningsvan, musik. flicka. Goda betyg fr. föreg. platser. Sv. t. »Hösten 1916», Nord. Annonb., Göteborg.

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar plats i familj 1 sept. att undervisa minderåriga barn. Undervisning i musik kan även meddelas. Sv. med löneanspråk till »21 år», p. r. Ishult.

I PRÄSTGÅRD önskar 18-årig flicka komma i okt. för att under husmoders ledning lära hushåll. Sv. till »Familjemedlem», Torhamn p. r.

EXAMIN. KINDERGARTENLÄRARINNA önskar plats i skola eller hem. Undervisningsvan i språk och vanl. skolämnen. Små löneanspråk. Svar till »Len», Helsingborg p. r.

I SÖDRA eller mellersta Sverige önskar ung, respektabel, duglig husföreståndarinna plats att ensam eller med jungfrurs hjälp sköta hemmet hos respektabel herre, gärna äldre affärsman eller landtbrukare. De vackraste vitser från 4-årig plats. Svar till »Rask, proper och vänlig», Engelholm p. r.

UNG FLICKA önskar plats 1 okt. på något större ställe att under ledning lära fin och god matlagning. Någon lön önskvärd. Svar till »X 25», Iduns exp.

UNG UNDERVISNINGSVAN (ej musik.) flicka med realskoleexamen önskar plats som guvernant eller hjälp och sällskap. Flerårig vistelse i Tyskland. Betyg och ref. finnas. Svar till »22 år», Seffle p. r.

EN ENKEL, BÄTTRE FLICKA, som ej förut innehaft plats, önskar 1 okt. komma i ett verkligt godt hem (helst Dalarna) för att delt. i allt som hör till ett hems skötande. Kunnig i litet af hvarje, glad och villig. På ett vänl. bemöt. fästes stort afseende. Sv. t. »R. M.», Strängnäs p. r.

En ung, bildad,

praktisk och stadgå flicka, mycket musikalisk (spelar violin och piano) och med symp. utseende och sätt samt med vana att förestå eget bättre hem, önskar för omväxling komma i finare familj som medlem för att deltaga i husliga göromål och handarbeten, event. skrifgöromål. Svar till »L. K. 22» under adr. S. Gumælii Annonb., Sthlm, f. v. b.

Ängermanländska,

bildad, enkel och anspråklös, önskar plats nu eller till hösten att vårda sjuk person eller som hjälp vid läkaremotagning. Har genomgått kurser i sjukvård och sedan haft plats å större lasarett. Är äfven villig att hjälpa till med något inom ett hem förek. göromål. Tacksam för svar till »Sjuksköterska», Iduns exp. f. v. b.

23-årig flicka

af god familj önskar plats som sällskap och hjälp. Har genomgått husmodersskola. Är kunnig i all slags sömnad och är villig delt. i alla inom ett hem förek. görom. Sv. t. »Familjemedlem X. Y. X.» und. adr. S. Gumælii Annonb., Sthlm, f. v. b.

Ung, hurtig, barnkär

och musik, flick önskar plats nu i höst emot fritt vivre på herrgård eller större landtegendom. Är villig att delt. i alla inom ett hem förek. göromål. Svar emotes tacksamt till »18 år», Box 104, Sundsvall.

19-års flicka,

som genomgått 8-kl. läroverk och har någon undervisningsvana, söker plats att undervisa yngre barn. Hjälp till med skrifgöromål o. d. men gärna äfven med andra sysslor. Sv. t. »Helst till hösten», Annonkont. Svea, Norrköping.

Tyska

söker plats i svensk familj, helst på landet, som sällsk., sekreterare, för att ge underv. i språket etc. Sv. t. »Tyska», Sv. Telegrambyrå, Malmö.

Undervisningsvan lärarinna

(högre seminarium) söker 1 sept. plats i familj att undervisa i vanliga skolämnen och språk (ej musik). Svar till »E. M.», Gumælii Annonbyrå, Malmö, f. v. b.

Hushållsvan flicka

önskar plats att sköta bättre ungarshushåll. Svar till »Box 30», Hjo.

INACKORDERINGAR.

FURUDALS PENSIONAT. Gammal bruksherrgård i v. a. Dalarna. Skogrik, hög trakt, (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt o. fiske. Rek. såsom utm. rekreationsort. Uppl. Sv. Tur-fören. eller fru G. Wuttke, Furudal. Rikst. Furudal 2 C.

DOKTORINNAN VILMA ERIKSSONS Hvilo hem, beläget 15 min. skogs promenad från Arvika. Inackorderingspris kr. 350 pr dag, 80 å 90 kr. för mån. Bröstklena mottagas ej. Adr. Högåsen, Arvika.

TILL 15-ARIG studerande flicka önskas likställd rumskamrat. Ref. å Språkinstitutet, Drottning. 11. Sthlm.

I VERKLTIGT GODT HEM i Stockholm, önskas inackordering för en flicka som till hösten skall in i 7:de kl. Ahlinska Skolan. Helst deladt rum med flicka i samma klass. Sv. t. källaremäst. A. Pettersson, Långsele.

EN FLICKA önskar till 1:sta sept. som rumskamrat en helst studerande ung flicka. Rummet fyra tr. utt i Sthlms centralaste del. Svar till »Seminarieelev», adr. Medelplana, Blomberg.

UNG FLICKA önskar komma i prästgård eller herrgård, där ungdom finnes, såsom betalande hushållselev. Svar till »Ruth, familjemedlem», Iduns exp.

I PRÄSTGÅRD PÅ LANDET mottagas några skolungdomar i helinackordering jämte underv. i vanl. skolämnen, språk o. musik. Moderat pris. Riks. Sv. t. »Godt hem», Box 18, Moholm.

Inackord. och undervisning

i prästgård i naturskönt trakt kan gosse eller flicka erhålla som sällsk. åt gosse, som stundande läsår skall beredas för inträde i lärov. kl. I. Närmare medd. kyrkoherde Adolfsson Vidökn.

I Smålands Högländ

mottager Traherys Gårds Pensionat gäster året om. Sunt och härligt läge. 175 m. ö. h. Stora vackra rum. Ljus hall m. öppen spis. Salong m. piano. Centraluppvärmning m. m. Härliga skogspromenader i park utefter Lagan. Fina cykelvägar i alla riktningar. Beläget invid kyrkan, 5 min. från station. Jakt och fiske. Bilgarage. Förfrågningar besvaras omg. Riks 21 A (öfver Strömsnäs).

I verkligt godt hem

i Sthlm med soligt läge strax invid Odenplan mottagas till hösten i och för inackord. en flicka att dela rum med 17-årig kvinnl. stud. De finaste ref. kunna lämnas. Svar till »God omvårdnad och tillsyn», Iduns exp. f. v. b.

Gosse eller flicka

kan i medio af aug. eller 1 sept. få god inackordering i bättre välrekommenderat hem. Ref. önskas och lämnas. Sv. till »Godt bord», Iduns exp. f. v. b.

Kamrat

önskas till 7-årig flicka för undervisning i godt hem på landet i Småland. Bästa referenser begäras och lämnas. Svar till »E.», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

I solig, tyst våning

med alla nutida bekv., hiss, badrum m. m. kan god inack. erh. ensamt eller deladt rum. Svar till »Centralt läge», Iduns exp. Riks 10462.

Familieophold

For Dame, 21 aar, cand. phil. önskes 3—4 maaneders ophold i dan-net, solidt hjem hvor anledning til under en dygtig husfrues ledelse at sætte sig ind i matlagning og husgerning. Billet mrk »Forlovet 896» i Høydahl Ohme's Annonce-Expedition, Kristiania.

För den nyfödde.

komplett utstyrel 2 omg. välsydt af uteslutande-bästa material. För ordaf läkare. Pr kartong. Extra elegant 10 kr. Presentkartong 14 kr. Sänglinne stort och praktigt 6 kr. pr omg. Allt förstklassigt. Fru Caspersson, Slottsgatan 9, Örebro

Tredje praktiska hushållskursen

å Lyckebo pensionat, Sjömarken, börjar 15 sept. och pågår till 15 dec. Underv. i matl., bakn., konservering, konstväfn., handarb. och linessöm. Härligt läge. Godt heml. Pris 75 kr. pr mån. Förfråg. ställas till Lyckebo pensionat, Sjömarken.

Ny hushållskurs

15 Sept.—20 Dec. samt semesterinackordering nu o. framdeles för 2 unga damer, som vilja dela rum. 80 kr. i mån. Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick, Sandvik, Små l. Burseryd.

Gammal extra fin fetost

särdeles god och skarp i smaken, obetydligt felaktig å ytan realiseras för mejeriets räkning till kronor 1:60 pr kg. minst hel ost ca: 12 per efterkr. 3 ostar fraktfritt. G. W. Gustafsson, Nya Torget, Norrköping. Tel. 1573.

Doktor Bjerkes Ögonklinik
LINKÖPING.

Dr Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
ÅKOMMOR.
Kungsporsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosop. gen. **Karten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästernamnelsgatan 70.

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Vid Prof. Unmans Institut
börjar d. 20 sept. ny (ett-årig) kurs i
Massage och Sjukgymnastik.
Begär prospekt. Brunkebergsgatan 9,
Stockholm.

Med. Dr E. Kleens
kurs i Massage och Sjukgymnastik (för
damer och herrar) börjar den 2 okt. kl.
10 f. m. N:o 37 Mästernamnelsgatan,
2 tr. upp. Prospekt begäres städe ut
der adress **Engelbrektsgratan 43 B, II.**

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungsgatan 46, Göteborg.
Förmanligaste enskilda handelsläro-
verk för elever med högre förkunskap.
Sommarskurs | Handelskurs | Gymnasialkurs
10/10-10/10 | 10/10-10/10 | 10/10-10/10
Begär prospekt!

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa
medel mot rynkor, fräcknar, leverfläck-
ar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.—
+ porto. **Franska Parfymermagasinet,**
Drottninggatan 21, Stockholm. Hoflev.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hår-
medel och öfverträffas icke af
något annat liknande preparat.
Pris pr fl. 2.50.
Erhålls hos alla 1:sta klass Parfymeri-,
Drog- och Coiffyrfaffärer.

Skönhetsvård.
Enkelmassören en modi-
fication af dubbelmassören och
iärmast afsedd för Ansikts-
massage kostar endast 2 kr.
Den är för afsedda ändamålet
oersättlig. Hvarje dam bör äga
en sådan såväl för skönhetsvård
som friskmassage. Bort med
crème och smörjmedel alla slag.
Endast på naturlig väg genom
lämplig massage upphjälps blo-
dets förminskade kretslopp och
ansiktets ungdomlighet återvin-
nes. Rynkbildning förebygges o.
fårör m. m. försvinna. Nerv-
energien är grunden till att det
blomstrande utseendet förnyas.
Bruksanvisning medföljer. An-
siktsmassage är ett godt medel
mot hufvudvärk och förebygger
många sjukdomar. Många fram-
stående intyg. — Endast 2 kr.
plus porto. A.-Bol. Svenska
Husgerädsfabriken, Örnköldsvik.

Strängnäs Hushållsskola.

12 arbetsåret. Husmoderskurser: 4 sept.—18 dec. samt 20 jan.—20 maj.
Grundlig och praktisk undervisning. Godt hemlif. Ex. lärarinna. Prospekt och
referenser genom **Fru M. Braune, Strängnäs.**

Östana Hushållsskola. Gammalt historiskt herresäte beläget i
vacker trakt vid skog och sjö. 8 km. fr.
Grenna, 2 km. fr. Förnäs järnvägsstation. Mottager den 15 sept. hushålls-
elever. 3 mån. kurs. Grundlig undervisning i hushåll, handarbeten, linne-
sömnad, enkl. klädsömnad m. m. Prospekt hvori muntliga referenser fin-
nas intagna tillhandahållas och anmälningar mottagas af **Hulda Hansson,**
Östana, Förnäs. Rikst. Grenna 8.

Husmoderskursen vid Praktiska Hushållsskolan i Lund
börjar ny kurs den 20 aug. 1916. Inträdesfordringar äro att hafva genomgått
minst 6 kl. i läroverk eller äga motsvarande utbildning. Undervisning med-
delas i enklare och finare matlagn., bakt., konserver., födoämneslära m. m.
Prosp. och upplysn. lämn. af skolans föreståndarinna under ofvanst. adr.

Nya Elementarskolan för flickor (Ahlströmska Skolan).
29 Kommendörsgatan, Stockholm.
Småskola, Elementarskola med normalskolekompetens.
Gymnasium med dimissionsrätt. Anmälningar skriftligen till 16
Aug., därefter även i skolans lokal.
Anna Ahlström, fil. dr. **Ellen Terserus.**

Nobynäs Hushållsskola.
Hösterterminen från 15 Aug. till 15 dec. 1916.
Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herrgård,** belägen i vacker trakt
på småländska höglandet, 7 minuters gångväg från Stjärneborgs anhalt, vid
linjen Stockholm—Malmö. Grundlig undervisning i hushåll och slöjd med-
delas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och
anmälningar ställas till föreståndarinnan **Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frin-**
naryd. Rikstelefon Frinnaryd 5.

För Kindergårten och Småskola
utbildas lärarinnor i Uppsala Enskilda Läroverksseminarieklass.
Kursens genomgång ger företräde vid ansökan till lärarinnekurs i hus-
lig ekonomi vid Fackskolan i Uppsala.
Prospekt genom vaktmästaren.
Josef Liljeblad. **Carola Eneroth.**

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
börjar den 15 sept. ny kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen
omfattar finare och enklare matlagning, äfven vegetarisk, klädsömnad, väfning
samt främmande språk, bokhålleri och födoämneslära. Pris 900 kr. för
arbetsår. Upplysningar lämnas och referenser lämnas af
Adress till 1 sept. **LEKSODA.** **Gertrud Walin, Signe Philip,**

Enskilda Gymnasiet
Styrmanngatan 22—24, Stockholm.
Samskola. Studentexamen tages på 2 år af dem, som aflagt realskole-
examen eller äga motsvarande kunskaper. Realskoleexamen på 1½ å 2 år
af dem, som genomgått folkskola. Ingen inträdespröfning. Begär prospekt.
STYRELSEN.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Eslöf:** Skåningen Eslöfs Tidning.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvallsposten.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariiposten.
- Laholm:** Sydhaland.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöta Correspondenten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Söderhamn:** melsingan.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Ellsbo-Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks Veckoblad.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Smålandsposten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

MÄRKET MARKATTAN
(MONKEY BRAND)

TVÄTTAR
ICKE
KLÄDER.

VÄRLDENS FÖRNÄMSTA SKURPUTSTVÅL
- FÖR ALLMÄN RENGÖRING I HUSHÅLLET -

RENGÖR OCH PUTSAR PÅ EN GÅNG
ALLA SLAGS
METALLER, GLASVAROR, STENGODS
EMALJVAROR, LINOLEUM OCH MÅLADE YTOR.

Maltestorps Hulpension för flickor, Särö,
börjar sitt 12:te arbetsår den 7 sept. 1916.
Elementarskola. Fortsättningskurser
i språk. Franska och engelska äro talspråk inom pensionen.
Språklärarinnorna äro infödda utlänningar. Prosp. på begäran.
D. Dyrssen.

Praktiska Hushållsskolan i Södertälje,
Ekdalsgatan 13, börjar ny 3 mån. kurs 12 September.
Grundlig och praktisk undervisning i allt husligt arbete. Helinack. kan erh.
vid skolan. Soliga vackra rum. Endast friska och verkligt intresserade elever
antagas. Referenser: Fröken A. Klingenskierna, Södertälje, Rektor Ax. Falk,
Södertälje, Dr. Rurik Holm, Näs, Floda st. Prospekt tillhandahållas och an-
mälningar mottagas före 1 sept. av skolkökslärarinnan vid Näs, Fröken
Rosa Mutén, adr. Slottet, Näs Floda st.
Anna Björkman, ex. Handarbetslärarinna. Rosa Mutén, ex. Skolkökslärarinna.

Elsa Philips Husmodersskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),
börjar sin 17:de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1916. Under-
visning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och in-
läggningar af bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjuk-
matlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. **Olika kurser.**
Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i
huslig ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker, Leksboda. Sedan Stock-
holm. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran.
ELSA PHILIP, Stockholm.

Karlskoga praktiska läroverk
för män och kvinnor, skola för utbildande av praktiskt dugande ungdom börjar den 1 nov.
Afdelningar: **Praktisk skola, Realskola och 10 fackskolor.** Anslutna till läroverket äro statsunderstödd **Folkhögskola och Lantmannaskola B-typ.** I dessa skolor stipendier.
Över 3,800 elever besökt läroverket. **Guldmedalj** för eleverbeten. **Goda platser** erhållas. **OBS!** Realskolan börjar 1 sept. Prospekt mot dubbelt porto. Adress: **Karlskoga.**
Joh. Lindholm.

Tandteknikerkurs.
Assistent W. Johnsons kurs börjar åter den 1 sept. Anmälningar snarast, **Malmkillnadsgatan 60, Stockholm.** Porto.
Örebro Husmodersskola
börjar sin 22 kurs för bildade flickor, den 22 aug. 1916. Skolan har tillerkänts **Guldmedalj** och **Hederspris.** Godt hem, billig afgift. Begär prospekt. **Fru Alf. Rystedt.**

Göteborgs Handelsskola
Vasagatan 45 B, Göteborg.
Genom att välja handelsbanan har ungdomen stora utsikter till god utkomst.
Tidsbesparande kurser äro anordnade för alla kunskapsgrader, från folkskolan till studentexamen.
Ärs- o. Terminskurser. Bankkurs.
Skolans platsförmiddling är kostnadsfri och har största förtroende.
Prospekt, sändes omgående, på begäran.
Vårterminen börjar den 21 Augusti.
KARL-O. LINDBERG
föreståndare.

Crème Laïs
gifver bysten form och fasthet. Innehåller inga för kroppen skadliga ämnen. Massagebeskrifning medföljer. Pris 10 kr. Försändes iiskret.
MARIA ENQUIST,
Exam. Sjukgymnast.
Institut för skönhetsvård & Plastiska Operationer.
Stockholm, Biblioteksgat. 6—8.
A. T. 226 62. B. T. 160 68.

Idun utgifves denna vecka i A och B.
Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1916.